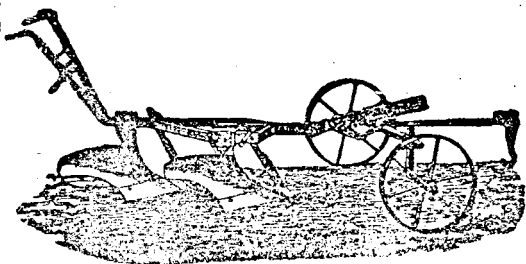

ERDÉLYI GAZDA

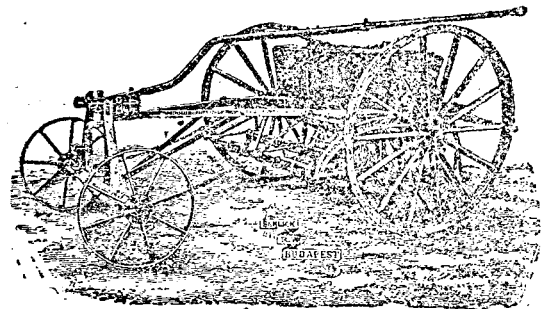

AZ

„ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET“

VÉDNÖKSÉGE ÉS FELÜGYELETE ALATT ÁLLÓ

ERDÉLYRÉSZI

MEZŐGAZDASÁGI ÉS HÁZTARTÁSI

ÁLLANDÓ GÉP- ÉS ESZKÖZ-KIÁLLITÁS

➡ **Ez év márczius 10-én megnyílik.** ➡

(Nyitva lesz október 31-ig mindennap!)

BCU Cluj / A kiállítás célja: Library Cluj

az erdélyi részek gazdaközönségének mindennemű mezőgazdasági és háztartási gép- és eszközszükséglete beszerzésénél való támogatása, tájékozása, a szolid cégekkel közvetlen kapcsolat létesítése s a személyes megtekintés útján való rendelés által a csalódások elkerülésének előmozdítása. A mezőgazdasági háziipari készítmények értékesítésének elősegítése.

A kiállítás tárgyai:

a) Mindennemű mezőgazdasági gépek: **Ekék, vetőgépek, boronák, hengerek; kapáló, kaszáló és aratógépek; cséplőgépek, rosták, osztályozók, sulymérők; malomszerkezetek; réttöntöztési, talajjavítási, állattenyésztési, tejgazdasági, szőlő és borgazdasági, erdőszeti, gyümölcsészeti, kertészeti, baromfitenyésztési, méhészeti, selyemtermelési, halászati és más gazd. mellékágazati gépek, felszerelések, eszközök és esetleg anyagok.**

b) **Háztartási gépek és eszközök.**

(576.)

c) **Mezőgazdasági házi ipari készítmények.**

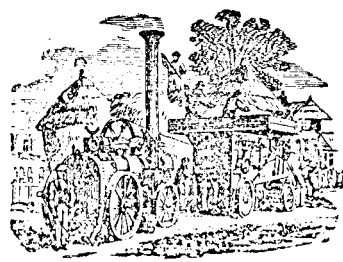
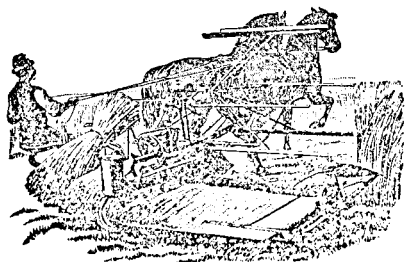
Bejelentések az állandó kiállításra kizárólag 1901. évi február hó 24-éig fogadtatnak el.

Bővebb felvilágosítást ad, programot és bejelentési ívet küld kívánatra

az Erdélyi Gazdasági Egylet titkári hivatala

Kolozsvártt,

Deák Ferencz-u. 11. sz.

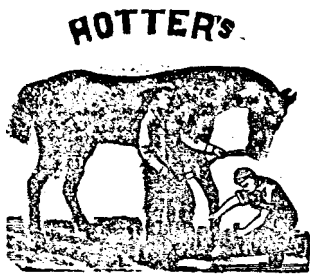

HOTTER F. J. R. Szt.-József gyógyszerháza a sz. Józsefhez Bécs. XII 2., Schönbrunnerstrasse 182.

Hotter-féle Absorbínol
 1/2 palack frt 6— 1/4 palack frt 3.50.
 Eltávolít mindennemű kővést és zsíros testtapadékat, anélkül, hogy a szőrt tönkre tenné. Etősíti a metamá-dott és gyenge inakat, eltávolít és tönkre tesz minden csomót az izmokon és megóv minden gyulladástól; különösen bevált epebajoknál, csülök-daganatoknál, patabütyköknél, vastag térdnél, csomónál az inakon, vastag bokánál, daganatoknál, ahol ilyenek fellépnek. A térdek remegését megszünteti s meggyógyítja a zuzódásokat.

Hotter-féle Agril táppora
 lovak és szarvasmarháknak,
 1 csomag 80 kr.
 Kitűnő potlék a takarmányhoz az állat ereje és egészségének fenntartására; minden vese-, máj-, hólyag- és idegbajnál alkalmazandó.

Hotter-féle holttetemkenőcs
 1/2 tégely 2 frt. 1/4 tégely 1 frt. 20
 Felülmúlhatatlan holttetem eltávolítására régi bajoknál is.

állatgyógykészítményei
 a jelenkor legkittünőbbjei, melyek számos bizonylat szerint semmi más hasonló szerek által hatásukban el nem érettek. Raktárak a gyógyszerházakban és drogeriákban.

Főraktár: **Dr. BUDAI EMIL** városi gyógyszerháza Budapest városház-tér, **Dr. Egger Leó** és **Egger J. Nádor** gyógyszerháza Budapest, VI. Váci-körút 17. és **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerháza Budapest VI. Király-utca 12. (324.)

Hotter-féle Training-Fluid
 1 palack frt 1.20.

Az inakat és izmokat a magas öreg korig állandó erőben és frissen fenntartja, az állatot a bedörzsölések után a legnagyobb fátalmakra és vontatásra képesíti. A tuleröltetés következményeinél, bénulás, szaggatás és merevedésnél meglepő sikerrel alkalmazatik.

Hotter I. és II. sz. disznópora
 1 kiló frt 1.20.

Legjobb étrendi szer a disznók étvágyának és az azzal járó emésztésnek előmozdítására; kitűnően bevált orbáncznál. A II. számú hasmenésnél alkalmazandó.

Hotter-féle kólíka elleni szer
 1 üveg 1 frt 50 kr.

Lovaknál mindennemű kólíka és húgy felakadás, szarvasmarháknál pedig pufadság ellen alkalmazandó.

Elvállalja mindenféle emlősök és madarak élethű kitémését.

Vadászati Tropheák csinos kivitelben és agancsok felszerelését.

Zwörner Sándor
 állatkitémő-praeparatoriuma
 KOLOZSVÁR, Unió-u. 15.

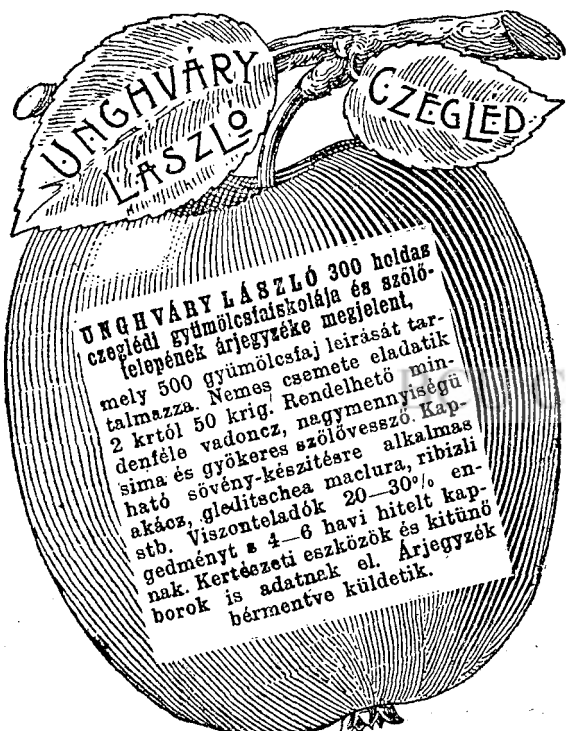

A kitémött állatoknak nincsen semmiféle veszélyes kigőzölgésük, tehát szobában is tarthatók.

Ujdonság! Madarak kitémése relif-kép alakjában.

Érdeklődők szívesen fogadtatnak.

(486.)

UNGHVÁRY LÁSZLÓ 300 holdas
 czegledi gyümölcsfaiskolája és szőlő-telepének árjegyzéke megjelent, mely 500 gyümölcsfaj leírását tartalmazza. Nemes csemete eladatik 2 krtól 50 krig. Rendelhető mindegyik vadoncz, nagymennyiségű sima és gyökeres szőlővessző. Kapható sövény-készítésre alkalmas akác, gleditschea maclura, ribizli stb. Viszonteladók 20—30% engedményt s 4—6 havi hitelt kapnak. Kertészeti eszközök és kitémő-borok is adatnak el. Árjegyzék bérmentve küldetik.

(426. I.)

!HAZAI IPAR!

Wein Károly és Társai
 szövőgyár, KÉSMÁRK
 (536.) elismert hirneves

Szepességi Vászon
 és
Damaszt áru

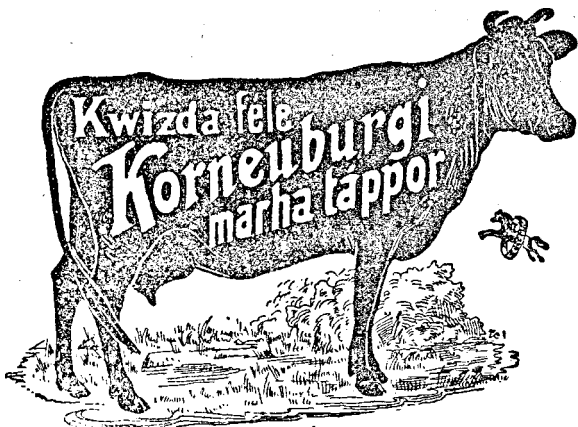
minden nagyobb üzletben kaphatók.

Gyáraiból származó minden darab áru ezen védjeggyel van ellátva.

VALÓDI SZEPESSÉGI VÉD JEGY
 ECHT ZIPSER

!HAZAI IPAR!

Kwizda-féle Korneuburgi táppor. marha

Mértékletességi gyógyszer lovak, szarvasmarhák és juhok számára. Már 50 év óta a legtöbb istállóban használatban van étvágytalanság, rossz emésztés ellen, valamint teheneknél a tej javítására és a tejhoram fokozására. Egész skatulya ára K. 1.40., fél skatulya ára 70 fillér. Csak akkor valódi, ha a fenti védjeggyel van ellátva. Kapható az összes gyógyszerházakban és drogeriákban. (328. II.)

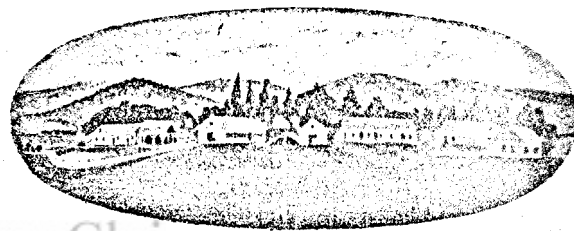
Főraktár:

Kwizda Ferencz János

cs. és kir. osztrák-magyar, román királyi és bolgár főhercegi udvari szállítóval, körgyógyszerész Korneuburg, Bécs mellett.

ERDELYI GAZDASÁGI EGYLET KOLOZSVÁRT.

Szám: 449.—I.—86.
 1900.

Eladó, esetleg bérbeadó belső telek!

Az »Erdélyi Gazdasági Egylet« tulajdonát képező kb. 13 kat. hold terjedelmű kolozsvári pata-utcai (Hunyadi-tér és nagy kaszárnya mellett) — jelenleg állami faiskolául szolgáló és 3—4. osztályu lakással ellátott **belső telek** 1901. évi október hó 1-étől kezdve, egy kat. hold kivételével, egy egészben, vagy esetleg részletekben is

eladó, esetleg bérbeadó

(rövid felmondással).

Bővebb felvilágosítást ad alólirott elnökség.

Az erdélyi gazd. egylet 1900. november 28-iki ig. vál. ülésének határozatából.

Szabó József,
 egyl. elnök.

(523.)

Tokaji László,
 egyl. titkár.

Erdeifa csemeték,
 Koronás gyümölcsfa oltványok
 és
 gyümölcsfa vadonczok
 nagy mennyiségben és olcsó áron
 kaphatók méltóságos Gróf
Szapáry László
 erdészeti intézőségétől
Muraszombatban.

Kívánatra árjegyzékek
 ingyen és bérmentve.
 (573.)

Elsőrangú műkiállítás. (366.)

VILÁG PANORÁMA
 KOLOZSVÁR, R. k. status-palota.
 Belépő díj: 20 kr., gyermekjegy: 10 kr.

Nyitva van mindennap
 délelőtt 9-től, este 10 óráig.
 Minden hétre új műsorozat.

Ezen a héten:

Észak-tengeri fürdők.
 Borkum, Norderney, Helgoland, Wyk, Westerland.

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK.
ELŐF. ÁR: 1 ÉVRE 12 KOR., 1/2 ÉVRE 6 KOR.,
1/4 ÉVRE 3 KOR. EGY SZÁM 24 FILL.

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.
AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL
KOLOZSVÁR, DEÁK FERENC-U. 11 SZ.
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ.

Kérjük az előfizetéseket megújítását.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

Mezőgazdasági és háztartási állandó gép- és eszköz kiállítás Kolozsvárt.	71
Hazai szürkemarha-tenyésztésünk ügye.	72
Országos lótenyésztési értekezlet. III. 7.	75

Irodalmi szemle:

Külföldi lapokból. É. E.	76
----------------------------------	----

Vegyes közlemények

Szerkesztői üzenetek	77
--------------------------------	----

Hirdetések

**A legjobb magvak
legolcsóbb beszerzési
forrása**

MAUTHNER ÖDÖN

cs és kir.
udvari szállító

magkereskedése

**Budapesten
vásárol:**

minták beküldése és az ár közlése mellett a legmagasabb napiáron mindenféle gazdasági magot, és pedig:

lóheremagot, (28.)
luczernát,
biborherét,
fehér herét,
nyulzapukát,
baltaczfmet,
tavaszi bükkönyt,
mustármagot,
lenmagot,
fehér kölest,
vörös kölest,
kendermagot,
gomborkát,
napraforgót,
csibehurt stb stb.
továbbá:
akácsmagot,
gleditschiamagot,

Mezőgazdasági és háztartási állandó gép- és eszközkiállítás Kolozsvárt.

Erdélyrészi, gazdaközönségünknek egy igen régi és sokszor nyilvánított óhajta teljesül a fenti idea megvalósításával. Hogy mennyi bizonytalanság, kapkodás, véletlen esély és károsodás lesz elkerülhető e kiállítás útján az ezutáni gépvásárlások alkalmával, azt csak az első kiállítási év fogja nekünk megmutatni.

Mit tesz ma a falusi gazda, ha birtokára valamely gépet akar beszerezni? Válogathat a következő módok közül:

— Vesz közvetlen a gyárostól és pedig: vagy árjegyzéki szemléltető rajz és leírás után, ami soha sem nyújt biztos tájékozást, vagy pedig személyes odautazás útján, ami költséges és fáradságos, mert nagyobb gyáros cégeink jobbra tőlünk távol, Budapesten és Bécsben székelnek s ott is külön-külön kell őket felkeresni, egyiktől a másikhoz és vissza járkálni, összehasonlításokat tenni, alkudozni stb. stb. Mindez, hogy mennyi időbe és pénzbe kerül, tudjuk mindnyájan.

— Kényelmesebb, de még kevésbé megbízható és mindenestre jóval drágább beszerzési eljárás az, ha a gazda helyi bizományostól szerzi be gép- és eszközszükségletét. Ezeknél kevés a készlet, nincs választék s az árakban már többé-kevésbé megfizetjük egy harmadiknak a szereplését is.

— A harmadik, legkényelmesebb, legmegbízhatóbb és legdrágább beszerzési módot már keresni sem kell a gazdának, magától megy az a nyakára tavasszal és nyáron, ősszel és télen. Ez az utazó ügynök, aki abból él, hogy a termelő és fogyasztó közé ékelődik s egyetlen gép eladásánál bezsebel egy hónapi kenyeret szerencsétlen existenciája számára. Kvalifikációja: a bőbeszédűség; eszköze: a tolokodás; célja: eladni minden áron, minden árut, csak neki haszna legyen rajta. Kell-e az áldozatnak gép s ha kell: vajjon ilyen kell-e, avagy olyan — az neki egyre megy, fődolog, hogy a rendelést aláírja s hogy „jó” legyen az aláírása.

Mennyi panasz, mennyi visszaélés, furfang és csalás fűződik e rendszer legközelebbi korszakához! Megtörtént, hogy bement az ügynök az irás mesterségéhez csak úgy nagyjából értő falusi parasztgazdához, kinek legény fiát nehéz betegség gyötörte s aláíratott vele egy blankettát, melylyel — a vigéc állítása szerint — mindennél biztosabb és rögtön ható gyógyszer rendel beteg fiának. Az ügynök elment s pár nap múlva kapott a szegény ember egy vetőgépet. Pereskedett, járt bíróságtól bírósághoz, hiába; nolle-velle: kifizette a soha sem rendelt masinát; megtoldva szép summa perköltséggel.

Bemegy az utazó X. intelligens gazdához és szól: Vedd meg uram ezt, vagy azt a gépet pld. 800 forinton és mutatja az árjegyzékben levő képet. X. talán nagyon szeret alkudni, vagy talán leakarja rázni magáról a tolokodót és szól: Adok érte 400 forintot. Nem többet? Nem! Ez utolsó szava? Ez! No jó, hát oda adom annyiért is. X. örvend, hogy olcsó vásárt csinált és örömeben készséggel aláírja a hamisan kitöltött, néha épen üres rendelőlevelet. Az ügylet megvan. Mikor aztán a vasutról kiváltja az olcsó masinát, akkor látja, hogy az vagy valamely ócska, régi gép, vagy teljesen hasznavehetetlen silány készítmény. Hól van már akkor az ügynök! Kit vegyen elő? Nincs hatalom, a mely rajta segítene. A legtöbbször nem is keresi igazát, restelven ügyetlenségét.

Azon esetről ne is beszéljünk, mikor az ügynök — a legprecízebb igazolás után 10—50—100 frt előleget vesz fel s aztán az ismeretlenség ködös homályába vész.

Minden hazarészünkbeli gazdának van azonban évente, ha többször nem, legalább egyszer, Kolozsvárt valamelyes ügye, baja. Fia, vagy leánya ott tanul az egyetemen, vagy valamely iskolában, azt felhozza; rokonait, üzletfeleit meglátogatja; szórakozni fölrandul; valamely híres orvoshoz megy bajával, vagy ügyvédhez perével és a többi, száz meg száz ok szolgál arra, hogy az erdélyi rész közéletének középpontját mindnyájan időnként fölkeressük.

Ha van ilyenkor kezünk ügyében egy

a Magyar Mezőgazdák Országos Szövetsége

Budapest, V. Akadémia u. 31

*most peris be. lóhere lucerna
minden más vetőmagról juttatásait*

s erőt mintázat ajánlatot kér.

hely, a hol *minden* gépet, eszközt és szereszámot egy csomóban, válogatott gyárak produktumaiból összeállítva és nagy választékban, egy pár negyed óra alatt végig nézhetünk, az egyes darabokat megforgathatjuk, megtapogathatjuk, sőt szolid árban megis rendelhetjük, bizony az ilyen helyet ki nem kerüljük, sőt — ha egyszer hasznunkra vált — máskor direkt csupán azért is feljövünk.

ilyen lesz a március 10-én megnyíló kolozsvári állandó gépkiállítás, melyre már most felhívjuk minden gazdatársunk figyelmét.

Egy intézmény, mely „állandó” jelzővel indul, tehát egészen megbízhatónak, szolidnak kell lennie. Ez intézmény, mely a gazdák érdekeit akarja szolgálni, tehát annak igénybevételére a próba megtétele: gazdáink érdekében áll.

A kiállítás március 10-től október 31-ig lesz nyitva, mely határnapokon tartatnak meg egyuttal Kolozsvár város tavaszi és őszi nagyvásárai is. Tehát elég idő áll rendelkezésére mindenkinek, hogy azt megtekintse.

A rendezőségnek főgondját képezi, hogy a kiállításon *minden* látható legyen s hogy ez a minden mind *jó* és jutányos áru legyen és megbízható gyárosoktól, készítőktől hozassék össze.

Eddig több mint husz elsőrangú gyár jelentette be részvételét s így a siker már biztosítottnak tekinthető.

Gazdáinkon áll, hogy az erkölcsi sikert az ő részükre szolgáló haszon is kövesse.

Hazai szürkemarkarha-tenyésztésünk ügye.

— Küldöttség a földmivvelésügyi miniszternél. —

A mi hazai szürkemarkarhánk tenyésztésének nagyobb mérvű felkarolása miatt sokszor szót emeltünk már mi is, az E. G. Egyesület kebeléből már ismételve indult mozgalom az iránt, hogy a pár évtized óta megindult tarkamarha importok útján folyton nagyobbodó veszély ne érje olyan közvetlenül ősi fajtánk tenyésztésének ügyét.

Ezek a mozgalmak a nyilvánosság előtt folytak le, de a felterjesztésekre, melyekre annak idején a földmivvelésügyi miniszteriumhoz juttattuk, tetteikben is nyilvánuló választ nem kaphattunk.

Itt-ott rendeletekben és az 1894.: XII t.-c.-ben is felállítottak ugyan a védőkorlátok, de csak oly alakban, hogy az nem lépheti át, a ki nem akarja. Természetesen így a nagy többségnél tisztán a divat kérdése lett a szarvasmarhatenyésztés ügye és ma már hazaszerte derűre-borúra keresztetik a mi hazai szürkefajtáinkat a beplántált nyugati fajtákkal. Így aztán rendre az ősi fajta is elvesztik tisztaságukat, jellegüket és kiváló tulajdonságaikat, s helyük-

ben felburjánzik a jelleg nélküli értéktelen keverékek tömege.

Ez a folyamat úgy hat hazarészünk szarvasmarhatenyésztésének ügyére, mint a lassan ölt mérég az élőszervezetre; sorvasztja, gyengíti észrevétlenül, de biztosan, mindaddig míg az élet ki nem alszik belőle. Már ma is csapásként nehezedik rá ez a folyamat, ha azonban alkalmas intézkedésekkel idejében útját nem álljuk, matematikai bizonyossággal csap össze hazai fajtánk fejlődése felett és azt végkép megsemmisíti.

Ennek a biztos tudata serkentette fel újból hazarészünk tenyésztőinek jobbait, hogy a hazai szürkemarkarha tenyésztésének hatható-sabb védelme érdekében, *indokolt kéressel*, küldöttségileg járuljon *Darányi Ignác* földmivvelésügyi miniszter elé.

A mozgalom az Udvarhely- és Háromszék-vármegyei gazdák körében keletkezett, s csakhamar általánossá lett, a mit leginkább bizonyít az, hogy a küldöttséghez mindenfelől készségesen csatlakoztak. Br. *Fósika Gábor* vezetése mellett résztvettek benne a következők: Gróf Bethlen Balázs, Dr. Béli László, Béli Tivadar, Dániel Gábor, Gáspár József, Gyárfás Endre, Jakab László, Bárány Béla, Dr. László Mihály, Dr. Sinkovits Ottó, Simó Lajos, báró Solymossy László, Somogyi Albert, Sperker Ferenc, Székelyhidyi Viktor, Szöcs Pál, gróf Teleki Arvéd, Tokaji László, Ugron János, Ugron Zoltán, Gr. Wass Béla, Zeyk Gábor és több erdélyrészi orsz. képviselő.

A fogadtatás f. hó 4-én d. e. 10 órakor az Országházi miniszteri szobáiban történt, mely alkalommal az alább szösz szerint közölt terjedelmes és a helyzetet a maga szomorú voltában feltáró elaboratumot Br. *Fósika Gábor* az elaboratumban foglaltaknak összevont ismertetése mellett nyújtotta át ő nagyméltóságának.

Az éljenzésekkel kísért beszéd végzetével ő nagyméltósága a memorandumot átvette s adott válaszában kiemelte, hogy szívesen veszi a gazdák érdeklődését annál is inkább, mert maga is elismeri annak gazdasági fontosságát, hogy a szivósabb s ellentállóbb hazai fajta eredeti tisztaságában fentartassék s fejlesztessék; kijelentette, hogy az átvett memorandum-ban foglaltakat beható megfontolás alá veszi s kiváló erdélyrészi szakértőkkel bővebben is megfogja vitatni, végül pedig hozzá tette, hogy az erdélyrészi viszonyok és jogos érdekek iránt még akkor sem viseltethetnék több jóindulattal, ha ez országrész szülőtte volna.

A küldöttség élénk éljenzések között vett búcsút a miniszter urtól. Az átnyújtott memorandum így szól:

Nagyméltóságú Minister Úr!
Kegyelmes Urunk!

Engedje meg Nagyméltóságod, hogy egy igen fontos, országos érdekű közgazdasági ügyben a hazai szarvasmarha tenyésztésnek fölkarolása, nemesítése, tökéletesítése érdekében ezen emlékiratot átnyujthassuk, kérve Nagyméltóságodat az ebben foglaltak kegyes méltatására és a hazai szarvasmarha tenyésztése körül eddig, habár úgy hisszük akaratlanul is, de tényleg megérett sérelmek és mulasztások orvoslására, pótlására.

Midőn ezen lépés megtételére elhatároztuk magunkat, nem feltűnési viszketeg, nem

a kezdeményezés ingere, nem a nyilvánosság előtt való szereplésnek vágya adja ajkainkra a szót, kezeinkbe a tollat, hanem a jól átgondolt megfontolás és szarvasmarhatenyésztésünk jövőjének azon siralmas képe, mely lelki szemünk elé rajzolódik akkor, ha idejekorán el nem határozzuk magunkat annak reformálására.

Hiszen a fent jelzett emberi gyarlóságok nem is vezethetnének bennünket akkor, midőn egy ilyen nagyfontosságú közgazdasági ügyről van szó, de nem vezethetnének már azért sem, mert a kezdeményezés eszméje nem tőlünk származik, hanem régen óhajtott kívánsága hazarészünk gazdaközönségének.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet ugyanis már az 1891. évben, tehát majdnem egy évtizeddel ezelőtt fölemelte intő szavát a hazai szarvasmarha fajta elkorcsosítása ellen és az akkori földmivvelésügyi kormányhoz fölratot intézett ezen fajta tiszta vérben való tenyésztése érdekében, de ezen akció, mint a következők mutatják sajnos, kiáltó szóként hangzott el a pusztában. Mi tehát most csak visszhangjai vagyunk az évtizedes szózatnak, de egyszerűsége megerősödött visszhangjai, mert a mostani állapotokat már csak gyökeresebb orvoslás útján lehet megjavítani.

Ha elfogulatlan szemmel tekintünk végig Magyarországon szarvasmarhatenyésztésén, lehetetlen eltagadnunk azon haladást, melylyel sok tekintetben találkozunk, de egyidejűleg konstatálnunk kell a régi alföldi és erdélyi jelleg létszámának folytonos apadását és ezzel szemben a kétértékű nyugati keresztetések terjedését.

Ezen csodálkozni alig lehet, mert régi bűne már az Magyarországnak, hogy idegen isteneknek tömjénezve feláldozta saját nemzeti kincseit és most ezen áldozatok mellé egy újabbat szándékoznak hozni, midőn összetett kezekkel, tétlenül nézzük, miként pusztul, korososul el a régi romlatlan ősi fajta, mely egy ezredéven át a legsilányabb viszonyok között élt dacára annak, hogy mindig csak mostoha gyermeke gyanánt tekintették azt gazdaságunknak, nem szűnt meg a magyar gazda pénz- és erőforrása lenni. Ezt a kincset, melynek valódi értékét megbecsülni majdnem lehetetlen, valóban kár volna feláldozni a nyugati elkényeztetett petyhüdt vérű bálványért. Tudjuk mi azt Kegyelmes Urunk, hogy gazdasági téren első sorban nem a kegyelet, nem az ősi szokásokhoz való makacs ragaszkodás hanem a célszerűség s különösen a jövedelmezőség jön első sorban számításba és elismerjük, hogy egyes nyugati fajtákat adott viszonyok és körülmények között gyors fejlődésük és jó tejelő képességüknel fogva ma még jövedelmezőbbben lehet tenyészteni a hazai fajtánál, de ép ezen adott viszonyok és körülmények helyes megválasztása és mérlegelése, s ezek folytán annak meghatározása, mely vidék gazdasági viszonyai alkalmasak ezen fajták sikeres tenyésztésére, képez igen nehéz feladatot, s ha ezen a téren hibák követnének is el, egész bizonyossággal megjósolhatjuk, hogy ezen téves lépések feltétlenül megfogják boszulni magukat. Ezen körülmények szem előtt tartásával egész határozottan kimondhatjuk, hazarészünk népeinek gazdasági intenzitása, kulturája, nemzetiségi különbség nélkül, nem áll azon a fokon, mely

A M. KIR. POSTA ÉS TÁVIRDA SZÁLLÍTÓJA,

TELEFON SZ. 412.

Bernáth Ede Sándor

Kerékpár, Varrógép Raktár és Mechanikai műhelye

Kolozsvár.

Az összes világhírű bel- és külföldi kerékpárok és varrógépek, azok felszerelése és egyes részeinek állandó nagy raktára és javító műhelye.

Áruimért 5 évig felelek. (529.)

SÁRGA KRISTÓF

fehérnemű és vászonraktára,

Kolozsvárt, Deák Ferencz-utca (Belközép) 3. szám.

Valódi Linoleum és Cocos futószőnyeg. Dus választék divatos férfi- és női ingek, mindenféle szabású alsónadrágok, valódi francia fehér és színes len-batizst zsebkendőkből. Ferdinand Richter-féle Rumburgi-, Creás, Irlandi és Hollandi lenvásznak. Francia satin, creton, oxford és madapolán ingszövetek és ingbetétek. Mindennemű férfi, női és gyermek téli alsó ruhák. Nagy raktár szőnyeg, paplan, pokrócz és matrácokban. Elvállal kiházasítást vagy magán szükségre kívánt mindenféle fehérneműek pontos elkészítését, kitérni szabás és jó összeállításra legnagyobb figyelem fordítatik. (530.)

Valódi késmárkl lendamaszt asztalnemű 25% gyári áron alól kapható.

Bagosy és Társa építőmester

építési irodája

Kolozsvárt, Jókai-u. 7.

szám alatt.

Elvállalnak minden e szakmába vágó munkákat, valamint tervezetek, költségvetések és becslések elkészítését.

(531.)

a nyugati fajta szarvasmarhák sikeres tenyésztésének sarkkövét képezi. Ezen gazdasági intensivitásnak lépésről-lépésre kell kifejlődni a nézetünk szerint ezzel párhuzamosan kell fejlődni állattenyésztésünknek is. Népünk gazdasági intelligenciájának növekedésével tökéletesedni fog kezei között a hazai szarvasmarha fajta is, míg ellenben a nyugati fajták a mi gazdasági viszonyaink között csak mesterségesen, üvegházi növényekként tenyészthetők s a népies tenyésztésben előbb-utóbb degenerálódni fognak, mint ezt tényleg a szomoru példák már is igazolják, mi által behozataluk nagyban és egészben inkább bénítólag, mint emelőleg fog hatni gazdasági fejlődésünkre.

Ezzel szemben nem szorul bizonyításra azon tény, hogy a magyar fajta szarvasmarha és különösen annak erdélyi válfaja egy kitűnő plasztikus anyag, melyben az ős erő mellett megvan a gyors fejlődés és tejlő képesség csirája is, tehát az újabb kor gazdasági igényeinek teljesen megfelelően átalakítható. Ma már nem egy olyan tisztán magyar erdélyi szarvasmarha tenyészet található hazánkban, mely az igavonó képesség épségben tartása mellett számottevő sikereket tud fölmutatni ezen fajta tejlő képessége és gyors fejlődése tekintetében. Ezen tenyészetek tovább fejlesztése azonban alig várható, ha a nyugati fajták tenyésztésére irányuló mozgalmak hazarésztünkben nem korlátoztatnak és ha a magas kormány nem részesíti anyagi és erkölcsi támogatásban a hazai fajta szarvasmarha tenyésztésének tökéletesítését. A mi hazai marháink edzettebb, igénytelenebb a nyugati fajtánál, adott gazdasági viszonyaink keretébe jobban bele illik amazoknál, az emberiségre nézve oly veszélyes tüdőgümőkór iránt kevésbé fogékony és e mellett kitűnő alapanyagát képezheti egy többoldalú haszoncélú megfelelő szarvasmarha fajta előállításnak és mindezek dacára fejlesztése, tökéletesítése érdekében nem hozunk semmi áldozatot, mert az, hogy ép úgy adatnak ki állami kedvezményekkel köztenyésztési célokra hazai fajta bikák, mint bármely nyugati fajtájuk, — áldozatnak egyáltalában nem nevezhető, azon százazatokra menő összegekkel szemben, melyek a nyugati szarvasmarha fajták tenyésztésének meghonosítása, fellendítése érdekében évről-évre kiadatnak import és más hasonló célokra.

Annak igazolására, hogy ezen lépésünk nem megfontolatlan feljajdulás, legyen szabad rámutatnunk azon veszélyre, mely a hazai szarvasmarha fajtát a nyugati fajták beáramlása folytán hazánkban fenyegeti. A rendelkezésünkre álló statisztikai adatok szerint volt az országban:

hazai fajta szarvasmarha	nyugati fajta szarvasmarha
1884-ben: 3,819,989 drb. 78.26%	939,495 drb. 19.26%
1895-ben: 3,756,137 drb. 64.44%	1,940,303 drb. 33.29%
63,761	1,67 + 1,000,803 + 106,520
bivaly	
1884-ben: 119,645 drb. 2.45%	
1895-ben: 132,578 drb. 2.27%	
12,933	10,81

Ezen számok szarvasmarhatenyésztésünk gyökeres átalakulásáról szólnak. A magyar fajta szarvasmarha megfogyott, a nyugati ellenben több mint megkétszereződött. Ez a változás azonban nem mindenütt okszerű és ha így haladunk tovább s fölteszszük — a mi az előzményeket tekintve — egészen természetes, hogy a nyugati fajták tízévenként az előző évtized szaporulatának kétszeres százalékával fognak tért foglalni, egészen biztosan kiszámíthatjuk, hogy a legközelebbi állatösszeírásnál már 58% nyugati fajtát fogunk találni, s ha szabad folyást engedünk a nyugati fajták terjedésének, az 1915-ik éven túl a magyar fajta szarvasmarháról már csak állattenyésztésünk története fog beszélni.

Ez volna Kegyelmes Urunk az a kép,

melyet valószínűségi számítás kéréssel eltelten számadatai elének tárnak az egész ország szarvasmarhatenyésztését illetőleg, de lássuk hogyan állunk ezen kérdéssel az erdélyi részekben.

Az erdélyi részt tekintve volt:

hazai (riska és mokányval együtt) fajta szarvasmarha	nyugati fajta szarvasmarha
1884-ben: 897,938 drb. 94.97%	47603 drb. 5.03%
1895-ben: 962,922 drb. 90.93%	97190 drb. 9.17%
+ 64,984 drb. + 7.5%	+ 49588 drb. + 104%

Ezen számadatokból világosan kitűnik, hogy a hazai szarvasmarha szaporodása hazarésztünkben sem áll arányban a nyugati fajták terjedésével, mert míg a hazai fajták beleértve ezeket a mokány és riska fajtákat is, a jelzett 10 év alatt 7.5%-al szaporodtak, addig a nyugati fajták nemcsak bőven megkettőződtek, hanem az összes marha létszámhoz viszonyított százalék arányszámuk is madnem megkettőződött az előző évtizedéhez képest.

A jelenlegi állapotok megvilágítására sajnos nem állnak megfelelő számadatok rendelkezésünkre, de ha elgondoljuk, hogy 1895. óta Brassó, Fogaras, Szeben és Hunyadvármegyében mondhatni tüzzel-vassal igyekeznek a nyugati fajtákat terjeszteni, továbbá, hogy Nagy-Küküllő, Udvarhely, Kis-Küküllő, Maros-Torda, Kolozs és Beszterce-Naszód vármegyék egyes száz községeink nyugati fajta szarvasmarha állománya szintén kiteszen legalább egy vármegyének megfelelő anyagot; úgy egészen biztosan állíthatjuk, hogy a legközelebbi állat-létszám összeírásnál az erdélyi részekben már 20%-on felül fog emelkedni a nyugati fajta szarvasmarhák arányszáma. Azon esetben tehát ha a hazai szarvasmarha fajta különös védelemben nem fog részesülni; a fentebb alkalmazott valószínűségi számítás szerint ezen fajta az erdélyi részekben is csak 1930-ig fog fennmaradni, tehát teljes megsemmisülés fenyegeti.

Súlyosbitja hazarésztünkben a nyugati fajták elterjedését Kegyelmes Urunk azon körülmény, hogy azok nem az ország egy bizonyos részén földrajzilag összefüggő területen, hanem szétszórtan minden rendszer nélkül vannak elterjedve, mi által bő anyagot szolgáltatnak a hazai fajta elkorcsosítására. Hogy ebben a tekintetben is tiszta képét nyújthassuk az erdélyi rész szarvasmarha tenyésztésének; sahadjon e kérdést ezen oldalról is megvilágítanunk. A nyugati vér Brassó, Fogaras, Szeben és Hunyadvármegyéből kiindulva Nagy-Küküllő s részben Udvarhely, továbbá Kis-Küküllő, Maros-Torda, Kolozs és Beszterce-Naszód vármegyék egyes községei által dél, illetve délnyugati irányból északkeletre húzódva kisebb megszakításokkal mondhatni teljesen ketté vágja a hazai tenyészirányt. Ezen vonalról úgy északnyugatra, mint délkeletre szintén vannak egyes nyugati irányú szigetek, mely vonalból és szigetektől kiindulva minden irányban terjed a nyugati vér. A veszedelem tehát sokkal nagyobb ezen rendszer nélküli állapot folytán és a végromlás jóval előbb fog bekövetkezni, mint azon esetben, ha nyugati tenyészirány a hazainak valamely széléből kiindulva fokozatosan igyekeznék tért hódítani, mert így először két részre osztja a hazai irányzatot, s másodsor szigeteket alkotva benne, nem kívülről befelé hatolva, hanem belülről kifelé terjedve támadja meg. Tehát a baj nem mulékony külső betegség, hanem a legkomolyabb belső, szervi bántalom, mely csak radikális gyógykezeléssel orvosolható.

De azt hisszük Kegyelmes Urunk, hogy ezen állapotok nemcsak a mi, a magyar erdélyi szarvasmarhafajta barátjának szempontjából, hanem a szarvasmarhatenyésztés országos érdekeit tekintve sem helyesek, mert mi volna a szarvasmarhatenyésztés tekintetében

országszerte kívánatos, mondhatnánk ideális állapot? Nemde az, hogy az ország bizonyos részein, nagyobb, földrajzilag összefüggő területen egy és ugyanazon fajtához tartozó, kiegyenlített jó fajta tenyésztessek. S mit találunk e helyett hazánkban? azt, hogy nem egy vármegye, nem egy járás, nem egy község területén, de még egy kisgazda istállójában sem találunk mindig ugyanazon fajtához tartozó szarvasmarhákat. Az 1894-ik évi XII-ik t.-c. a tenyésztendő fajták megválasztásában teljes szabadságot biztosít minden törvényhatóságnak, csak a végrehajtási rendeletben vannak némi korlátozások, de ezek sem elégségesek, mert nézetünk szerint az olyan intézkedések, melyek megengedhetőnek tartják, hogy egy vármegye területén különböző fajta szarvasmarhák tenyésztése mozdíttassék elő hivatalos támogatással, soha célravezetőni nem fognak, hanem ellenkezőleg szarvasmarhatenyésztésünk elfajulásának, elkorcsosulásának lesznek okozói. — Nincs kétségünk az iránt, hogy a törvény szövegezőit a legjobb indulat vezette s talán nem csalódnak ha felteszszük, hogy az Alpések szarvasmarha tenyészete lebegett szemük előtt, midőn a tenyésztendő szarvasmarhák fajtáját korlátozni nem kívánták, azt remélvén, hogy nálunk is, mint ott, majd ki fog fejlődni minden vidéknek a maga szarvasmarha fajtája, de kétségtelenül figyeimen kívül hagyták a speciális magyar viszonyokat, s nem számoltak különösen azon természetes határokkal, melyeket ottan az egyes fajták elkülönítésére az alpesi jéghegyek alkotnak s a melyek nálunk nem találhatók fel.

Nézetünk szerint hazánkban a tenyészkerületeket annyira elaprózni, mint jelenleg vannak, nem szabad, mert az soha sem fog kiegyenlített szarvasmarhatenyésztésre vezetni, hanem csak a keresztezések végtelen sorozatának lesz szülőanyja.

Nálunk elég volna három nagy tenyészkerületet felállítani és pedig egyet, mely magában foglalná a dunántúli és a felvidéki nyugati vármegyéket a pirostarka fajtáknak; egyet, mely magában foglalná az északkeleti vármegyéket a borzderes fajtáknak; és az ország alföldi, déli és erdélyi részeit fenn kellene tartani a hazai, alföldi, erdélyi riska és mokányfajtáknak. Így lehetne aztán pár évtized múlva kiegyenlített jó szarvasmarha tenyésztésünk, de a jelenlegi állapotok mellett vajmi nehezen.

Hogy a hazai fajták tenyészkerületét az ország oly tekintélyes részeire óhajtjuk kiterjeszteni, ne méltóztassék conservatismusnak tekinteni, mert míg egyfelől, a magyar fajta szarvasmarha fejlesztését és tökéletesítését csak az által látnók biztosítva, ha az nagyobb területen lesz okszerűen tenyészítve, addig másfelől ezen szarvasmarha fajtának a benne levő kitűnő tulajdonságok érvényre emelése esetén nemcsak hazánk határain belül, hanem úgy a nyugaton — mint keleten nagy jövője van, mert erős a hitünk Kegyelmes Urunk, hogy elfog jönni az idő, midőn nagyobb városokban a vagyonosabb osztály, tejszükségletének beszerzését — féltve az emberiség legnagyobb kincsét, az egészséget, — csak úgy fogja fedezni, ha a piacra kerülő tej és vajnak tiszta tüdőgümőkórmentes tehenészetekből való nyérése, hitelesen igazolható lesz.

A magyar gazda előtt a hazai fajta szarvasmarhát eddig többet kárhoztatták, mint védték és így nem csoda ha annak tenyésztéséhez hűtlen lett, de ha fölkeltenék benne azt a tudatot, melyet mi meggyőződésből merítünk, hogy a magyar marha ép úgy átalakítható a különböző gazdasági és kereskedelmi haszoncélokra, mint a nyugati fajták, anélkül azonban, hogy ezen átalakítás által — okulva azok elriasztó példáján — amazok puhasága és petyhüdt szervezete, valamint betegségek iránt levő nagymérvű fogékonyasága beleoltva

lenne, ha ösztönözve lenne nagyobb állami díjak által hozzájárítani ezen fajta tökéletesítéséhez, ha fölkelletnének büszkesége és hangoztatni hallaná lépten-nyomon, hogy mint sikerült a külföld gazdáinak a saját ősi marhájukból a jelen kor követelményeinek megfelelő szarvasmarha fajtákat létesíteni úgy mért ne sikerülne ez a magyar gazdának is, s ha tudná, hogy az így előállott jó fajtának a hasonló hasonló nyugati fajták nyomába sem fognak lépni, mert ez a mi talaj és klimatikus viszonyainknak megfelelőbb fajta amazoknál: akkor helyes alapokon indulna meg szarvasmarhatenyésztésünk és szarvasmarha fajtánk — mivel mégis csak edzettebb volna a nyugati fajtáknál, — a nyugati államokban keresett regenerátor volna (a mire különben már eddig is tudunk példát) keletre és a Balkán államokra nézve pedig mi vehetnők kezünkbe azt a szerepet, melyet velünk szemben ma a nyugat játszik, mert ezen államok majdan fejlettebb gazdasági viszonyai közé nincsen a tökéletesített hazai jellegnél jobban beleillő szarvasmarha fajta.

Szinte halljuk azonban az ellenvetést, hogy a szép sikerrel működő tejszövetkezetek az ország azon részében, hol ezen fajta tenyésztése lenne fölkarolva, nem volnának bevezethetőek.

Szabadjon tehát ezzel szemben ismétlen hangsúlyoznunk jelen törekvéseink azon célját, mely a hazai szarvasmarha fajták tenyésztésének nem csupán védelmet, hanem egyidejűleg ezek tökéletesítését és a többoldalu haszoncélnak megfelelő átalakítását is föladataul tűzte ki. De miután már fölvetettük a tejszövetkezetek eszméjét, annak előre bocsátása mellett, hogy távolról sem szándékozunk azokat gáncsolni, mert minket is legnagyobb elismeréssel és csodálattal töltenek el azoknak rövid múltjukhoz viszonyított óriási sikerei, engedjék meg ezekre vonatkozólag is nyilvánítani szerény nézetünket.

Mi a tejtermelés fokozását egyfelől csak azon mértékig tartjuk üdvösnek, míg be nem következik a túltermelés veszélye, mert ha ezen a téren állana be túltermelés, az sokkal nagyobb pangást, sokkal nagyobb megrázkódtatást okozna mezőgazdaságunknak, mint pl. a gabona-túltermelés, mert a tejtermékek gyors és nagy romlandósága az azonnali értékesítést feltételezi, itt nincs helye a számító üzérkedésnek, ha pedig azok tartóssá tételére, conserválására kell adnunk magunkat, azt csak oly költséges gyári úton tehetjük, mely tetemesen csökkentené vagy egyáltalán képtessé tenné a gazdaság jövedelmező voltát. Másfelől tenyésztési szempontból is veszélyesnek tartjuk a tejtermelésre való egyoldalú törekvést, hiszen általánosan ismeretes, hogy ez az állati szervezet mirigy rendszerének tultengésére vezet, a mivel megint karöltve jár a szervezet petyhüdtisége, az egyes testrészeknek a mások rovására való egészségtelen tulajelődése s az ilyen egyoldalulag fejlesztett abnormis, elkényeztetett szervezet aztán a legjobb meleg ágyát képezi minden állati betegségnek, de különösen az emberiséget sem kímélő veszélyes gümőkórnak.

A fokozott tejtermelés ezen kívül bár nem zárja teljesen ki, de mindenesetre tetemesen csökkenteni a tenyész- és igás állat nevelését, pedig nekünk az előbbire állattenyésztésünk jól felfogott jövője érdekében, az utóbbira

pedig mezőgazdaságunk sikeres folytatása céljából nem csak a jelenben, de a távol jövőben is föltétlenül szükségünk van.

Sokkal fontosabbnak tartjuk ezt a kérdést Kegyelmes Urunk, semhogy ne tartanók szükségesnek azt más szempontból is bírálat alá venni.

A tejgazdaság fölkarolása a kisgazdáknak, a nép fiainak, — mert hiszen ezek érdeke kell első sorban szemünk előtt lebegjen, — apró, mondhatni fillérenként befolyó jövedelmet biztosít és vajjon mire vezet ez?

Lesz-e a népek annyi józan esze, annyi erkölcsi ereje, hogy ezeket fillérenként befolyó jövedelmeket tökévé gyűjtve vagyonosodását kézzel fogható módon emelje? Lehet, hogy az ország egy részén lesz, de sajnos sokkal jobban ismerjük népünk gyöngeségét és financialis tehetségét, semhogy ezt általánosságban kimondhatnók. Hanem ellenkezőleg, a legtöbb vidéken ezek a fillérenként befolyó jövedelmek leginkább a jogosulatlan igények támogatói a néphez nem illő élvezeti, fényűzési cikkek meghonosítói, az alkoholizmus terjesztői s ezzel együtt az elégedetlenség, a szocializmus és más téves tanok fejlesztői lesznek. Szóval mi a hazarésznünkben gazdálkodó magyar, székely, szász vagy román parasztra nézve gazdaságosabbnak tartjuk, ha állattenyésztése évi jövedelmét egy pár tenyész- vagy igás állat 7—800 koronás eladása ára fejében egy összegben veszi kezébe, mintha fillérenként másfélannyi jövedelme is lett volna, mert az egyszerre bevett nagyobb összeggel megszabadítja magát valamely nagyobb tehertől, vagy hasznos befektetésre, földvásárlásra stb fordíthatja, míg az apró bevételek amint jönnek, azon módon kallódnak el.

Nem akarván tulságosan hosszadalmasnak lenni, befejezzük a magyar erdélyi szarvasmarha tenyésztésnek fölkarolása érdekében kifejtett érvelésünket és áttérünk tiszteletteljes kérésünk előadására.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet által ezen irat elején említett felterjesztés benyújtása óta majdnem egy évtized telt el és mi most sem kívánunk mást, most sem kérünk egyebet a magyar-erdélyi szarvasmarhafajta tenyésztésnek védelme érdekében, mint azt, a mit már akkor szorgalmazott a nevezett egyesület és pedig:

1. A nép kezén levő anyag az erdélyi medencében mindenütt és a havasokon is tisztán fentartandó;

2. ezen anyag elkorcsosodása minden módon megakadályozandó;

3. a részint gondatlanságból, részint látszólagos előnyök elérése céljából eszközölt vérkeveréssel — fájdalom — évről-évre szaporodó jellegnélkülivé vált, elkorcsosított anyag ismét eredeti jellegére visszavezetendő;

4. a szürke anyag mindenütt magából javítandó, még pedig a hol a viszonyok megkívánják, ott ez eddigi tenyésztési cél fentartásával, a mely vidéken pedig a tejelési tehetségnek, s mi most hozzáteszünk, vagy a gyorsfejlődésnek kifejlesztése javasolható, az erdélyi jelleg ezen módosításával;

5. havasaink legnagyobb részének barnatarka (riska) anyaga szintén magamagából javítandó, a tejelési tehetségének fejlesztésével.

Áttérünk ezek után Kegyelmes Urunk azon intézkedések tárgyalására, melyeknek életbeléptetése a magyar-erdélyi szarvasmarha

fajta tenyésztésnek védelme érdekében kívánatos volna és a melyektől nemcsak ezen szarvasmarhafajta tenyésztésének föllendülését, hanem az egész ország tenyészirányának helyes mederbe terelését reméljük.

1. Kívánatosnak tartanók az 1894. évi XII-ik t.-c. revízióját, különösen a tenyészkerületek rendeleti uton való mielőbbi és oly értelemben szabályozását, mely szerint az egész ország csupán három nagy tenyészkerületre és pedig hazai, piros-tarka és borzderes kerületre volna osztandó, mert a mint azt kifejteni bátorokodtunk, hazánk szarvasmarhatenyésztését csak ez által lehetne helyes irányba terelni és bizonyos nagyobb körzetekint egyöntetűvé tenni.

2. Addig is, míg ez keresztül vitetnék, az állattenyésztési kerületi felügyelőségek sürgősen utasítandók volnának, hogy kerületük szarvasmarha tenyésztését igyekezzenek már az 1901. évi apaállat kiosztások által oly irányba terelni, mely irány a felállítandó három nagy tenyészkerület kívánalmainak megfelelő. Ezen kívül készítsék elő a talajt ügytársadalmi, mint hivatalos uton a létesítendő nagy tenyészkerületek lehető gyors és célszerű keresztülvitelére. A mennyiben az 1894. évi XII-ik t.-c. módosítottatnék, szabályoztassék annak keretén belül az állattenyésztési felügyelőségek hatásköre is, mert feltétlenül kívánatosnak tartjuk, hogy ezen intézmény, mely a gazdaközönség érdekeinek támogatása tekintetében mondhatni páratlanul áll, közhasznú és felelősségterhes működésének biztosítására törvénybe iktatott alapon állhasson.

3. Kívánatosnak tartanók, hogy mindazon állami, vagy államilag segélyezett intézmények szarvasmarha tenyészete, nevezetesen ménésbirtokoké, gazdasági intézeteké, földmives iskoláké stb. csak azon fajta szarvasmarha tenyésztésé karolja fel, mely fajta tenyészkerületbe a kérdéses állami intézmény tartozik, mert ezáltal maga az állam adná meg a követendő jó példát, míg ellenkező esetben a néptől alig lehetne elvárni, hogy olyan tenyészirányt folytasson, melyet az állam támogat ugyan, de saját gazdaságaiban még nem honosít meg.

4. A hazai fajtára megállapított tenyészkerületben állami kedvezményekkel csak hazai fajta bikák legyenek elhelyezhetőek, s miután ezek beszerzési ára rendszeresen magasabb, mint a nyugatiaké, elannyira, hogy kiselejtezett állapotban még fölhasználva is csak veszteséggel adhatók el, beszerzésükhöz a nyugati fajtákkal szemben legalább 5%-al adassék átlagosan magasabb kedvezmény.

5. A hazai fajtákra megállapítandó tenyészkerületben állami jutalomdíjak csak ezen fajtákhoz tartozó állatokért adassanak ki. — Továbbá kedvezményes vasuti szállításra feljogosító igazolványok a tenyészkerületbe be nem illő fajtára csak azon esetben volnának kiadhatók, ha azok felhasználásával a kérdéses állatok külföldre, vagy a nekik megfelelő tenyészkerületbe volnának szállítandók, ellenben megtagadandó volna az igazolvány kiadása minden olyan esetben, midőn azzal a kerületbe be nem illő fajtaállatok a kerület belterületén egyik helyről a másikra vagy oly más tenyészkerületbe volnának szállítandók, melynek tenyésziránya a szállítandó fajtaival nem egyezik meg.

6. Végül lehetővé kellene tenni, hogy a

A Zalatnai kénkovand

ipar részvénytársaság

Brassói kénsav- és műtrágya-gyára alánlja legjobb minőségű mindennemű műtrágyáit

a t. cz. gazdaközönség figyelmébe. — 100 q.-án alóli megrendelést legcélszerűbb az „Erd. Gazd. Egylet“ raktárához intézni. —

Árajánlatokkal készséggel szolgál a **KÖZPONTI IRODA BUDAPEST, IV. ker., Bécsi-utca 5. szám.**

hazai fajtákat tenyésztő kisczardáknak szintén módjukban legyen kedvezményes áron is részletfizetésre anyaállatokot is beszerezni, úgy mint az importok folytán a nyugati fajtákat tenyésztő kisczardák tehetik, mely kérdés megoldásának részleteibe jelenleg nem bocsátkozunk bele, de Nagyméltóságod kegyes engedelmével annak idején javaslattal készséggel szolgálunk.

Ezek volnának Kegyelmes Urunk azon intézkedések, melyek életbeléptetésével nemcsak a magyar-erdélyi szarvasmarha végenyestől való megmentése volna elérhető, hanem egyszersmind helyes alapokra fektetnék hazánk egész szarvasmarha tenyésztése, a mely kérdés bizonyára elég fontos arra, hsgy azzal most annál is inkább foglalkozunk, mert az állapotok megjavítása évről-évre nehezebb, s talán pár év múlva már lehetetlen volna; s ha sikerül a mit nem kétlünk — Nagyméltóságodnak ezen fontos kérdést megoldani: úgy az ország szarvasmarha tenyésztésének rendszeresítése méltán lesz gazdasági történetünk lapjain azon nagy alkotások sorába feljegyezve, melyek Nagyméltóságod nevéhez és bölcs földmívelésügyi kormányzatához fűződnek.

Melyek után úgy ügyünket, mint magunkat kegyes jóindulatába ajánlva maradunk Nagyméltóságodnak:

Kelt Kolozsvárt, 1900 évi dec. hó 31-én.
alázatos szolgálai:

- Szabó József, s. k.*
erdélyi gazdasági egyleti elnök.
Tokaji László, s. k.
erdélyi gazdasági egyleti titkár.
Gr. Béli Akos, s. k.
Matskási Pál, s. k.
Dr. Szentkirályi Akos, s. k.
Dávid Antal, s. k.
Jakab László, s. k.
Br. Kemény Béla, s. k.
Béli Tivadár, s. k.
Br. Jósika Gabor, s. k.
Dr. Sinkovits Ottó, s. k.
Szőcs Pál, s. k.
Ugron János, s. k.
Gr. Teleki Arvéd, s. k.
Gr. Bethlen Balázs, s. k.
Béli Kálmán, s. k.
Gaál Gyula, s. k.
Gaál Elek, s. k.
Szacsavay Sándor, s. k.
Br. P. Horváth Kálmán, s. k.
Somogyi Albert, s. k.
Sperker Ferenc, s. k.
Gáspár József, s. k.
Br. Bánffy Ernő, s. k.
Barcsay Domokos, s. k.
Lészai Ferenc, s. k.
Simó Lajos, s. k.
Zeyk Gábor, s. k.
Székelyhidy Viktor, s. k.
Dr. László Mihály, s. k.
Daniel Gábor, s. k.
Ugron Zoltán, s. k.
Béli László, s. k.
Gyárfás Endre, s. k.
Br. Solymossy László, s. k.
Gr. Wass Béla, s. k.

Országos lótenyésztési értekezlet.

III.

Az eddigi felszólalások és véleményekből világosan érthető, hogy lótenyésztésünk eddigi irányát általánosan helyesnek, továbbra is követendőnek, sőt fejlesztendőnek tartják birtokosaink. A fokozódó ménlő-szükséglet kielégítésének módzatai körül kifejtett eszmecserek is tanulságosak és nagy általánosságban az eddigi eljárás helyeslését foglalják magukban. Különösen kiválik az itt elhangzott beszédek közül a Szilassy Zoltáné és a Hammersberg Jenőé, kiknek fejtegetéseit és alappondolatát mi is teljességében osztjuk és ennek lapunkban is már többször voltunk szószóllói Igaza van Szilassyknak, hogy a mezőrendőri törvény-

nek a lótenyésztésre vonatkozó részét végre lehet és végre kell hajtani, mert a teljes állami gyámkodásnak és támogatásnak is végződnie kell valamikor, ez az idő pedig már elérkezett, a pillanatnyi haszonért és kényelemért nem szabad egy ilyen fontos gazdasági ágat agyon gyámolítani és ezzel az önálló fejlődés feltételeit tőle távol tartani. Akkor lesz az ország lótenyésztése igazán egészséges alapra fektetett tényezője a közvagyonosodásnak, ha — mint *Mercel* Gyula mondta — a népnek, a tenyésztő gazdáknak kezébe megyen át annak gondozása és fejlesztése. Most még nagyon is üvegházi növény, mely nagy gondozással és sok költséggel jár, miután a tenyésztőkben rejlő fontartó erőket a mai rendszer teljesen megbénította. Ezeket a szunnyadó erőket kell okkal-móddal életre kelteni és bevonnai az aktív cselekvés terére, hogy az ok-szerű lótenyésztés alapelvei ne csak a csucs-pontokat világítsák be, hanem a hazai föld minden zugát; a kunyhóktól a palotákig.

A hatodik kérdőpont tárgyalásának megkezdésével áttért az értekezlet az *értékesítési viszonyok* megbeszélésére.

Az első felszólaló itt is *Makfalvay Géza* volt, ki elismeri azt a főszempontot, hogy katonalovát kell a magyar gazdának tenyészteni, de úgy látja, hogy ez kevés haszonnal jár. A katonaság részére megveszik a lovat átlag 325—350 frtért, melynek növelése legalább 300 forintba kerül. De nem minden eladó lovat veszik meg a gazdának és a visszahagyott anyag értékesítése mellett az átlagárak csekélyre sülyednek. Igazat ad báró Bothmer altábornagynak abban, hogy a magasabb átlagár fizetését a kincstár nem bírná meg s mégis ugyanazon lovakat kapná. Nézete szerint, hogy a kincstárnak is kevesebbe kerüljenek a lovak és a gazda mégis jobban jöjjön ki, 4 éves lovakat kellene vásárolni, így jobban meg lehetne itélni, hogy beválnak-e és 450—500 forintot lehetne érte fizetni. Megengedi, hogy a csikótelepeken jól nevelik a bevásárolt 3 éves csikókat, de bizonyos sablonok szerint történik ez és drágábban, mint a magántulajdonosoknál.

Hammersberg Jenő az ambulans lovatató bizottságok megszüntetését helyesli, de kívánja az állandó bizottságok számának szaporítását és kívánja, hogy a közöshadseregnél is, mint a honvédségnél van, legyen kézi bevásárlás.

Az országos nagyobb lóvásárok olyan időre volnának teendők, a mikor az állandó lovatató-bizottságok a bevásárlásokat eszközlik. Fontosnak tartja a katonaságnál levő tenyésztésre alkalmas kancáknak megmentését, mely célból 4—5 éves korokban fedeztetés végett 1—2 évre ki kellene adni a tenyésztőknek, 12 éves korukban pedig mérsékelt áron átengedni.

Gróf Széchenyi A. úgy véli, hogy az ambulans lovatató-bizottságok megszüntetése káros a kistenyésztőkre, kiknek ma közvetítők által kell lovaikat eladni. Őt sorozó-bizottság van az országban, kiknek oly nagy körzetük van, hogy csak a nagyobb tenyésztőkhez mehetnek. A kistenyésztő tehát a közvetítőkre van utalva és e miatt alig van olyan kistenyésztő, a ki a 325 frt átlagárát megkapta volna. Ennek orvoslása végett vagy szaporítani kellene a sorozó-bizottságokat, vagy a kézi vételt kellene megengedni az ország területén elhelyezett ezredeknek.

A hadsereg jobb kancanyagának visszaszerzésére módot kellene keresni, mert ez a hadsereg érdekében is áll. A lovak értékesítésénél a közvetítők nem lehet egészen kizárni, de az ambulans sorozó-bizottságok megszüntetéséért a kistenyésztőket valamiképp kárpótolni kellene. E kárpótlás egyik módja abból állhatna, hogy a *szorozó-bizottságok elnökei a vármegyei lótenyésztési bizottságok elnökeivel együttesen a vármegyei központokban lóvásárokat tüzelnék ki*, mert ha a kistenyésztők érdekében nem történik valami, ezek 10 év leforgása alatt kénytelenek lesznek tenyésztésükkel felhagyni és akkor a hadsereg nem kap majd remondákat. . . .

Farkas A. szerint a katonai lóvásárlás jelenlegi formája nem felel meg sem a katonaság, sem a tenyésztők érdekeinek, mert a tenyésztő igen csekély haszonba részesül és ez a körülmény nem alkalmas a tenyésztés emelésére.

Melcer Gyula is elkerülhetetlenül szükségesnek tartja, hogy a jobb kancák visszakérüljenek az ezredektől a tenyésztőkhez. A lószorozó-bizottságok működésével meg van elégedve.

Ezek után áttértek a hetedik kérdés tárgyalására, mely a magántulajdont képező lovak értékesítésének módzatairól szól.

Schmausz E. a közvetítők üzemei korlátozásának egyik módjául azt tartaná, ha ez engedélyhez lenne kötve, s csak megbízható egyének kapnának rá engedélyt. Szabadkán a múlt évben 22.000 lovat adtak el közvetítők útján; ez az egész ország lókitelének majdnem fele s itt a közvetítők haszna fölülmadta az 1.000.000 forintot, ami ha csak fele részben jutott volna is a tenyésztők kezébe, nagy előny lett volna. Szabadkán tehát nemzetközi lóvásárt kellene létesíteni, ahol esetleg előbb a katonai kincstár fedezhetné szükségleteit és ezután jöhetnének az idegen vásárlók. A szabadkai vásár rendezését melegen ajánlja a miniszter figyelmébe.

Makfalvay G. konstatálja, hogy lóállományunk 1870-ben 1.820.000 darab volt és ez a szám 1884-ig 1.749.600 darabra csökkent, 1895-ig pedig 1.972.930 darabra emelkedett. Van tehát némi emelkedés a lovak létszámában, de ez a népesség szaporodásával nem áll arányban. Megnyugtató azonban, hogy ha a lóállományt a területhez viszonyítjuk. Egy □ kilométerre németországban 6,5, Magyarországon 6,3, Angliában 6,1, Franciaországban 5,4, Ausztriában 4,9, Olaszországban 2,4 ló esik. Ezen kedvező arány mellett lókitelünk is emelkedést mutat s 899-ben 38.296 darabot vittünk ki, 26.217.000 korona értékben. A kiviteli főleg Ausztriába irányult.

Ebből látható, hogy mily fontos közgazdasági tényező lókereskedelmünk, minélfogva mindent el kell követnünk arra nézve, hogy a vám és kereskedelmi szerződések megújításakor, a magas vámok leszállíttassanak.

Forster G. a kivitt lovak átlagárát kevésnek tartja, 150 forint átlagár mellett nem lehet a tenyésztőknek haszna. A luxus-lovak értékesítése végett bizományi istállók felállítását tartaná célszerűnek, a kisebb értékű lovak értékesítése végett pedig alkalmas helyeken felállított központokra volna szükség, hol lehetőleg szövetkezeti alapon eszközöltetnék az adás-vevés, hogy az így elérendő nagyobb haszonból a tenyésztőknek is jusson.

Ez a kérdés is kimerítettén, a nyolcadik pont tárgyalására került sor, melynél *gr. Széchenyi Aladár* mindenekelőtt a katonai csikótelepek szaporítását ajánlta, miután ez is egy mód volna a közvetítő ügynökök kiszorítására. A kistenyésztők szempontjából kívánatos lenne, ha a csikótelepek részére esetleg két évesek is vásároltatnának, mert a kisczardának nincs mindig módjában a csikót 3—4 éves korig felnevelni.

Gr. D'Orsay ezredes, a tenyészkörletek felállítását ismételtén ajánlja, még pedig úgy, hogy azokat polgári szakértők és méneskeri tiszték szaktanácskozmánya alapján jelöljék ki. A tenyésztendő tájfajtát is ezen tanácskozmányon állapítanak meg, úgy mint a Mezőhegyes környékén divó népiestenyésztésnél történt. A körletek tenyésztésének vezetését és ellenőrzését, szerinte, legcélszerűbb lenne méneskeri tisztékre bízni.

Forster G. megjegyzi, hogy a mit lehet az állam bizza a társadalomra és ne vonjon be mindent a maga feladatai körébe. Szereti a lótenyésztés körébe a katonai pontosságot, de nem látja be, hogy miért ne lehetne a tenyészkörletek ügyeinek vezetése körül a gazdatársadalmat is igénybe venni. Ez olcsóbb és egyúttal a mezőgazdára hasznosabb is volna. A ménlovakat állandóan állomáshelyü-

kön lehetne hagyni s ezzel szükségtelemé válának a nagy beruházást igénylő telepek. A felügyelet maradhatna a mostani.

A lótenyésztőbizottságok újja szervezését is ajánlja, mert ezek mostani szervezetük mellett alig működnek, mindenekelőtt tehát mellőlük kellene adni a jelenlegi állattenyésztési felügyelőket. Miután pedig a katonai lovakon kívül kívánatos volna a külföld keresletének megfelelő nagyobb termetű lovak tenyésztése is, ajánlja a nagyobb s tömegesebb félvérek, valamint a hegyi lovak tenyésztésének felkarolását, e mellett azonban azt a hol eddig is tettek a hidegvérű nyugati fajták tenyésztésétől sem zárkózna el. Sürgeti a szavatossági törvény megalkotását és ajánlja az ügétő sport támogatását, esetleg nagyobb díjak kitűzésével. Végül a selejtes lóanyag értékesítésének megkönnyítése végett a lóvágóhidak felállítását sürgeti.

Losoncy min. tan.: A közvetítőket nem tartja olyan károsoknak, mint állítják, miután sokszor ezeknek köszönhetik a kiscgazdák, hogy silányabb anyagukat aránylag jó áron eladhatják. A méncsikók felnevelésére vonatkozólag megjegyzi, hogy ma már 53 nagyobb magánménessel van szerződés. Ezekben a ménesekben a tenyésztésbe kerülő kancák megvizsgáltatnak és csak azon ménekkel lesznek fedeztetve, melyeket a szakértők javasolnak. Ilyen úton évről-évre több jó mén fog a tenyésztők rendelkezésére állani. A hegyes vidékekre a lippicai lovat tartja legalkalmasabbnak s általában megjegyzi, hogy azt bajos lenne elérni, hogy az ország minden részében csakis jó lovak legyenek, de ezen cél megközelítésére minden lehető megtörténik.

Gr. Szapáry Iván a lovak biztosításának eszméjét pendíti meg, míg *gr. Széchenyi Aladár* a csikótelepek intézményére kíván nagyobb gondot fordítani. Az ügétő sportra nézve megjegyzi, hogy az esetben, ha csak belföldön tenyésztett lovak részesülnek díjazásban, nem lenne kifogása az állami támogatás ellen.

Szilassy Z a kiscgazdák tenyésztése érdekében szükségesnek tartja, hogy tenyésztési egyesületek alakíttassanak, melyeknek állami segélyvel módot kell nyújtani arra, hogy csikólegelőket létesíthessenek. Hogy a kiscgazda lótenyésztésének eredménye a reá fordított nagy áldozatok dacára oly silány, annak nagy részben az az oka, hogy a csikókat legelő hiánya miatt nem a megfelelő módon nevelik fel. Ha az anyagot nemesítjük, módot kell arra is nyújtani, hogy az megfelelő módon fölnevelhető is legyen. A tenyésztési egyesületek aztán a lovak fölnevelése mellett azok közös értékesítésével is előnyösen foglalkozhatnának s valószínű, hogy így a lóvató bizottságok bevásárlásainál a kupecsek elkerülhetők lennének.

Harkányi J. bárónak nincs kifogása az ellen, ha valaki privát passzióból bárminő lovat tenyészt, de az állam részéről csakis a népi s lótenyésztés érdekében látja indokoltnak áldozatot hozni. Az ügétő lovak tenyésztésének támogatását nem ajánlja, mert ezek után jó katonaló nem származik.

Hammersberg László megjegyzi, hogy a lótenyésztőbizottságok működése azért hanyatlott, mert hatáskörük és befolyásuk a lótenyésztés mai vezetése mellett igen csekély. Az állattenyésztési felügyelők közreműködését nem tartja célszerűnek, mert ha azok jól értenek is egyéb állatfajtához, nem következik, hogy a lóhoz is értsenek. Inkább ajánlja a ménesekari tisztek közreműködését, különösen a három évenkénti klaszifikációhoz való kiküldetésüket.

Kovács Schestjén közbejött felszólalása után *Hammersberg* Jenő nem ajánlja az ügétő lovak tenyésztésének segélyezését. Az amerikai ügétők behozatala veszélyeztetné a hazai fajták vértisztaságát, a melyre pedig mindig nagy áldozatok mellett törekedtünk. Maradjon az a magán tevékenység körében. Nem helyesli azt a tervet sem, hogy a hadsereg részére csak 4-5 éves lovak vásároltassanak,

mert ez csak a nagyobb tőkével rendelkező tenyésztőknek volna érdekében. Az állammal pedig a kistenyésztők érdekét is fel kell karolni, mert a katonai célokra való lóanyag nagyobb hányadát épen a kistenyésztők állítják elő s ezeket kell továbbra is buzdítani a katonalovak tenyésztésére. Szükségesnek tartaná, hogy egy éves, de lehetőleg már a két éves csikók vásároltassanak a hadsereg részére.

Ezek után *Darány Ignác* földmivvelésügyi miniszter a következő beszédben összegezte az értekezlet eredményét:

T. Értekezlet! A két napi tárgyalás folyamán számos új eszme, új szempont merült fel. Őszintén megvallom, hogy az utóbbi időben alig emlékeztem oly tanácskozásra, mely elejétől végig oly érdekes lett volna, mint az a tanácskozás, melyet ezen alkalommal tartottunk. A jegyzőkönyv, mely ki fog nyomtatni és visszaadja a tanácskozás lefolyását, egy nagyon becses anyagot fog képezni nekem arra, hogy annak magvát kivegyük a célből, hogy lótenyésztésünket magasabb és magasabb fokra emeljük.

Az értekezleten kidomborodott az az általános meggyőződés, hogy a tenyésztés szempontjából, mint eddig, úgy ezen túl is a *katonalóra* kell a legnagyobb súlyt fektetni. Az az előzékenység, a melyet a nagyméltóságú közös hadügyminiszter ur kiküldöttje báró Bathmer altábornagy ur tanusított, az az érdeklődés, melylyel végig kísérte a tanácskozást és az a szakértelem, melylyel hozzászólt az értekezlet tárgyaihoz az nekünk garanciát nyújt a tekintetben, hogy a nagyméltóságú közös hadügyminiszter ur álláspontja és a tenyésztők kívánsága és óhajai mindig közelebb és közelebb jönnek egymáshoz, a miért köszönetemet kifejezni kötelességemnek tartom.

A mi pedig általában a lótenyésztési ügyünk fejlesztését és előmozdítását illeti; azt tartom, hogy mindent meg kell tenni, a mit csak okszerűen lehet, ezen még a mai viszonyok közt is jövedelmező ág érdekében, hogy különösen lótenyésztő kiscgazdáink sorsát emeljük és kedvezőbbé tegyük, de a midőn hangsúlyozom, hogy ez esetben is a gazdák jogos kívánságai teljesítést igényelnek, akkor az általam mindenkor vallott elvnek megfelelően azt is hozzá kell tennem, hogy a mit tenni óhajunk, azt ne csak a gazdákért, de lehetőleg a gazdák által és a gazdákkal együtt is tegyük. (Helyeslés.)

Ezzel megköszönöm azon szíves észrevételt, melyet az értekezlet igen tisztelt tagjai tanusítottak és magamat és az ügyet, melyet képviselek, jövőre is szíves támogatásukba ajánlom. (Lelkes éljenzés.)

Széchenyi Aladár gróf: Ugy hiszem, hogy a jelenlevő összes tagok érzelmeit tolmácsolom, midőn megköszönöm az értekezlet nevében a miniszter urnak, hogy oly kegyes volt az ország lótenyésztésének ügyében bennünket összehívni és nézeteinket meghallgatni s köszönjük nagyméltóságodnak különben is az ország ügyeiben való fáradozását. (Hosszas, lelkes éljenzés.)

IRODALMI SZEMLE.

Külföldi lapokból.

Okszerű jószág-hizlalás. A hizlalásnak Angliában követett sok és jó módja között mentől több van az olyan hizlaló is, a ki kapkodva és nem a mézárós kívánalmait szem előtt tartva hizlalja állatjait. Sokan azt hiszik, mindenféle hulladéktakarmány, a mit csak a jószág megeszik, összekeverhető; minden szál szalmát és szénát szecskáznak, hogy több legyen a takarmány, de ilyen eljárás mellett feledek, hogy „kutyából nem lesz szalonna,” az a hulladék nem ad vért, a polyva pedig nem ad húst. Mások azt állítják, hogy nincs a hizlalásnak jobb módja, mint a répát azon frissen, mint a hogy a répavágóból kijön, s a szemes takarmányt rászórva adni a jószágoknak és teljesen rájuk bízni, hogy a szal-

mát és szénát önmaguknak aprózzák el. Nagyjában ebbe a két csoportba oszthatók a hizlalók. Ebben a két csoportban megint sok variáció van: némelyek napjában kétszer etetnek, megint mások négyszer; egyesek az itatás mellett vannak, mások ellene, és így tovább. De akármilyen legyen is a hizlalás módja, a célja csak egy lehet, nevezetesen a lehető legtöbb húst a lehető legkevesebb költséggel produkálni. Erre pedig az ökör a legalkalmasabb jószág. Ha a legjobb eredményt akarjuk elérni a fő elv az legyen, hogy természetesen tartsuk, hogy nagy gyomrában legyen elég takarmány, hogy szabadon lefekhessék és pihenhessen. Ennek legjobb módja a napjában kétszer való etetés, a mi a legpraktikusabb különösen akkor, ha sok a jószág.

A mi azt illeti, hogy a takarmányt keverve, vagy tisztán adjuk-e, szintén sok eltérő vélemény van, de a legtöbb gyakorlat azt mutatja, hogy ez utóbbi gazdaságosabb, jövedelmezőbb és kevésbé kockázatos. Az első esetben nagy hely és több ember kell, a kik a szecskát összevágják és összekeverik. Kevesebb jószágnál a keverést az etető béres is eszközölheti, a szecskavágáshoz azonban több ember kell. És mikor mindez össze van keverve, sokszor látjuk, hogy a jószág épen nem jól tudja megemészteni azt, különösen, ha kurtára van vágva, a mi által könnyen ráadás és nyálazás nélkül jut a gyomorba, a mi pedig a jó emésztés első kelleke. Az ilyen módon hizlalt jószágnál emésztési zavarok s az ezzel járó leromlás gyakoriak. Gyakori az a panasz, hogy a hízó jószág a bőséges takarmányt csak válogatja, elpocsékolja, de ha a gazda a jószágját napjában csak kétszer eteti répával és abrakkal és a szalma és széna elaprózását magára a jószágra bizza és a takarmányhoz valamennyi lenmagolajpogácsát is ad, akkor erről a panaszról nem igen fogunk hallani, a jószág egészséges lesz és sok drága munkát megtakarítunk vele.

Természetesen az, hogy nyerni fogunk-e a hizlalt jószágon, főleg annak eladásától függ. Ha azt csak a megsaporodott súly után járó nagyobb árért adtuk el, az még nem jelent nyereséget, mert a mézárósnak a hús minőségét is meg kell fizetnie, nem elég tehát csak nagyra hizlalni az állatot, hanem jól is kell hizlalni. Bizonyos idő múlva a gondos gazda észlelheti már, hogy jószágja a kívánt irányban hizlik-e s ha nem, abban hagyja a vele való vesződést és úgy ridegen adja el. A fő dolog az, hogy a gazda utána nézzen annak, hogy a jószág annyi takarmányt kapjon, a mennyit csak józúen el tud fogyasztani, de a nélkül, hogy fölösleges pocsékolás történjen. (Agricultural Gazette.)

Az aratás költségei a használt aratási módok szerint. A francia országos gazdasági egyesület múlt évi december 26-i ülésén Bénard J. a lehető pontosan kimutatta, mik a gabonának kéveköti, marokrakó aratógépekkel és kézzel való aratásának költségei. A tanulmányozott esetben a következő arató-gép learatott 31 hektár búzát és 6 hektár zabot; a marokrakó 9 Ha búzát és 77 Ha zabot; kézzel arattak 29 Ha búzát és 2 Ha zabot.

Bénard a költségekről a következő táblázatos számítást eszközölte:

	Kéveköti		Marokrakó		Kézzel	
	a. g.	b. g.	a. g.	b. g.	a. g.	b. g.
Amortizáció és javítások	5.38	5.23	3.43	3.43	—	—
Zsineg és szalma kötél	5.90	5.90	4.80	4.00	4.80	4.00
Vezetők, aratók, kezelők	2.35	1.90	1.63	1.54	24	16
Lovak munkája	5.82	4.28	2.52	2.31	—	—
A gépek körülkaszálása	2.36	2.36	2.36	2.36	—	—
Keresztrakás	5.30	5.80	5.30	1.61	1.01	1.61
Kénés	0.37	0.37	0.37	0.23	—	—
Kévekötés	—	—	11.91	9.20	12	8.00

Összesen Frank: 27.28 25.90 27.95 24.68 41.80 29.61

Ezek voltak az adott eset költségszámításának főbb adatai. Látható, hogy a búza aratásánál a kéveköti arató-gép legolcsóbban dolgozott, utána jön a marokrakó, a zab aratásánál a marokrakó az első, utána jön a kéveköti. A kézzel való aratás mindkét ga-

Mestitz Mihály és Fiai

Kolozsvár, Maros-Vásárhely,
Unio-utca 3. és 5. Széchenyi-tér 41.

Elvállalnak tulhalmozott készletük miatt igen szép és teljesen kiszáradt

amerikai tölgyfaparketteket,

ugyszintén azoknak jótállás mellett való lerakását. Továbbá bármilyen üzemeltető munkát és teljes butorberendezéseket a legolcsóbb árak és jótállás mellett. (473.)

Szilágyi Eleonora

Likör, Puncs-szesz és Rum-gyára
KOLOZSVÁRT,

Kossuth Lajos-utca (Belmagyar) 32. sz.
Alapított 1832. — Telefon sz. 239.

Legfinomabb saját gyártmányu és importált Rumok, világírú Puncs-szesz és a legfinomabb likörök kaphatók a gyár üzlet-helyiségében, valamint minden helybéli és vidéki elsőrangú fűszer és csemege kereskedésben gyári áron. (474.)

Hazai márvány-iparvállalat.

A t. butorkereskedőknek és műasztalosoknak ajánljuk helybéli márványipar vállalatunkat. Elvállalunk minden e szakmába vágó munkákat, de különösen butorokhoz szükségelendő márványlapokat, magyar, francia, belga, olasz és szerb márványokból izléses és olcsó kivitelben. Vidéki megrendelések gyorsan eszközöltetnek. — Első Erdélyi Márvány Ipar Vállalat. Földy Antal utóda Kolozsvárt, Ferencz József-ut 53. szám. (475.)

bonanemnél a legdrágább volt. Az bizonyos, hogy ezek az adatok nem minden helyre egyformán alkalmazhatók. A vetés és termés nagysága, a klimatikus viszonyok szerint változnak, de azt világosan mutatják, hogy a géppel való aratás gazdaságos. És ehez még hozzá kell számítani a munka gyors menetét, a mi pénzben alig becsülhető meg, de a mi mégis jelentős előnyük a gépeknek. (Journal d' agriculture pratique.) É. E.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

Kis hirdetések című rovatunkra felhívjuk olvasóink figyelmét. Egy koronáért, mely előre beküldendő, mindenki hirdethet s az utalvány szelvényre a hirdetés szövege is felirható. A hirdetési megrendelés minden számra legkésőbb csütörtökön délig a kiadóhivatalhoz juttatandó.

Szemle.

A képviselőházban most foly a földmivvelésügyi budget tárgyalása. Sajnálattal látjuk, hogy ez a vita az idén nem foly olyan széles mederben, mint tavaly és csudálkozva győződünk meg róla, hogy a mezőgazdaság ügyei korántsem keltik a magyar képviselőházban azt az érdeklődést, melyet keltenie kellene nemcsak azért, mert hiszen a lakosság nagy többsége gazdákból áll, hanem azért is, mert a Házban nagyon nagy számmal vannak a gazdák. Hol maradtak az idén az olyan nagyszabású és érdekes beszédek, mint amilyenek tavaly a Feilitzsch báró, Tisza István és Károlyi Sándor grófok beszédjei voltak? Talán azért maradtak most el, mert azt vélik, hogy az akkor vitatott eszmék ma már tisztázva vannak? Lehet, de a közvélemény még ma is szélsőségek és bizonytalanságok között tévelyeg, ma éppen olyan nagy szükség van a halvélemények és előítéletek leküzdésére, mint ma egy éve. És most mégis, még az általános tárgyalásnál is hallunk jó, szakszerű beszédeket, a milyenek a Manasz György, vagy Széchenyi Aladár grófé a lótenyésztésről voltak, de nem hallottuk a méltatását, vagy a bírálatát a földmivvelésügyi kormány ténykedésének, nem hallottunk kívánalmakat, hogy milyen szellemben vezesse az ügyeket a magyar mezőgazdaság mostani intézője, nem hallottuk, csak egy szónoknál azt, hogy a magyar képviselők illusztris testületének egyes véleményadásra hivatott tagjai hogyan vélekednek a mezőgazdaságunk javára kövendő intézkedésekről az új kereskedelmi szerződések közeli megkötésénél. Mindezt nélkülöztük az idén és ennek egyedüli elfogadható oka az lehet, hogy a képviselők biznak a földmivvelési kormányban, biznak abban, hogy ez a kormány a magyar mezőgazdaságot minden irányban hathatósan meg fogja védelmezni, nem engedí majd megrövidíteni. Ez a bizalom a legnagyobb mértékben jogosult, de hiszen a tavalyi szónokok is biztak a kormányban és azért mégis volt mondanivalójuk! A vámkérdésre csak egy szónok, Mezössy tért rá. De az a merev álláspont, melyre a függetlenségi párt minden Ausztriával közös intézménnyel szemben helyezkedett, az praesjudikál a közgazdasági kérdésekben elfoglalt álláspontjának. Politikai párt szempontból közgazdasági érdekeket megvitatni nem lehet és nem szabad. És nálunk az a baj, hogy a közgazdasági tevékenység és a közgazdasági intézmények bírálatára éppen túlnyomóan a politikai hitelvek alapján történik.

E hónap 4-én járt Darányi miniszternél az a deputáció, mely a magyar szarvasmarha érdekében terjedelmes és kitünően szerkesztett memorandumot nyújtott át. A miniszter teljesen megnyugtató és bizalomgerjesztő elintézését helyezett kilátásba az erdélyi gazdáknak. Hogy ez a kérdés nemcsak lokális természetű, azt ma már az egész ország közvéleménye elősmeri és ennek egy világos jele az a cikk, mely a főváros egyik kiváló közgazdasági lapjában, a „Közgazdaság” februári első számában megjelent, erről a kérdéstről a többek közt ezeket mondja:

„A Németországgal kötendő kereskedelmi szerződésekben szarvasmarhakitvelőknek nem szabad, hogy akadály legyen. És tévedés azt mondani, hogy itt csak a vágómarha jön számításba. A magyar fajta szarvasmarha, a mely évszázadokon át kitünő tulajdonságait olyan tisztán megtartotta, a mely öröklött és szerzett kitünő edzettségével a gümőkór, a nyugati marha pusztító réme iránt majdnem teljesen immunis és a melynek hiányzó jó tulajdonságait jó tartás és okos tenyésztés pótolni fogják, a magyar fehér marha már rövid idő alatt a külföld megbecsült, keresett tenyészanyagja lesz. Hiszen a legutóbbi is a legnagyobb német gazdasági lap, a „Deutsche Landwirtschaftliche Presse” egy cikksorozatban hívta rá a német gazdákat figyelmét. Az edzett, erős, egészséges magyar fajta az elpuhult és óriási nagy százalékban uberkulotikus nyugati fajtáknak nem is olyan hosszú idő múlva megbecsülhetetlen regenerátora lesz.

Erdély, a hol a magyar erdélyi szarvasmarhát ma a leginkább és sok helyen már egészen belterjesen tenyészítik, fogja szolgáltatni az a külföld előtt is majd nagybecsült tenyészanyagot. Földrajzi fekvése, terepviszonyai predestinálják erre. Réti szénatermelése sokkal meghaladja a többi országrészét, hegyi legelői kitünő tenyészhelyei ennek a fajtának. Meg van adva a mód, hogy abból a vad, természetes fajtából, a mi eddig a magyar volt, olyan kulturfajta lehessen, a mely a nyugatiakat haszonra is megfogja közelíteni. A Dunántúl óriási értékű állatállománya főképp a nyugati piros tarka fajtákból kontingentálódik és jóllehet ez Erdély egyes vidékein is kezd terjedni, annak ott jövője nincs, és a kormány akciójával szemben, mely a nyugati fajták terjesztését célozza, ott egy mind szélesebb kört elfoglaló társadalmi mozgalom van, mely annak korlátozására sőt kiküszöbölésére irányul. Ez ma már nemcsak a sovinizmus, hanem jól megfontolt anyagi érdekek kívánalma.”

— **Kinevezés.** A m. kir. földmivvelésügyi miniszter a mesterséges borok készítésének és forgalomba hozatalának tilalmazásáról szóló 1893: XXIII. t. cikk 11. §-a értelmében alakított budapesti és kolozsvári állandó borvizsgáló szakértő bizottságok tagjaivá az 1901. évre kinevezte:

A kolozsvári borvizsgáló bizottságba báró Fósika Gábor cs. és kir. kamarás, országgyűlési képviselőt, Simay Ferenc földbirtokos, dr. Szentkirályi Ákos gazdasági tanintézeti igazgatót, Tokaji Lászlót az erdélyi gazdasági egyesület titkárát és Veisz Józsefet az erdélyi pinceegylet igazgatóját.

— **A vetések állása és a mezőgazdasági állapot január hó 30-án.** (A m. kir. földmivvelésügyi miniszterhez a gazdasági tudósítóktól beérkezett jelentések alapján.) Január hó elején nagyon hidegre fordult az időjárás, gyakran havazott és különösen az erdélyi részekben teljesen zord idő uralkodott. A hónap közepe táján megennyhült ugyan a levegő, mindazáltal az időjárás mindvégig megtartotta téli jellegét, néhol igen erős havazások voltak s ennek folytán a hó magassága a hegyi vidékeken, nevezetesen a felvidékeken és az erdélyi vármegyékben helyenkint 50—100 cm. volt. A havasokon itt-ott a hó magassága megütötte a 150, sőt Beszterce-Naszód vármegyében a 200 cmt is. A vetések a hótakaró alatt, kivéve azokat a részeket, ahol olmos esővel párosult olvadás következett be, jan. 25 —

28-ika között nagyobbára türethetően és jól állanak, a jégkéreggel bevont növények (búza, rozs, repce és árpa) több helyen szenvedtek. Az olmos eső leginkább a gyümölcsfáknak és takaratlannal maradt szőlőknek sokat ártott; a gyümölcs rügyei és a szőlők szemei több helyen megfagytak. Az elföldelt és verembe rakott burgonya és répafélék a január hó első felében uralkodott hideg időjárások sok helyen szintén károsodtak, sőt néhol el is fagytak. Takarmány és szalmahiányról szórványosan már panaszkodnak, különösen a felvidéken; az erdélyi részen és az alföldön még elég sok a takarmány. Az állatok telelése kedvező körülmények között folyik, az egészségügyi állapot is kielégítő. A gazdasági munkálatok nagyobbára csakis az erdei favágásra, néhol a háziiparra és a trágyának kihordására szoritkoznak.

— **Budapesti és bécsi marhavásár.** A jövő hétfőn telik le az a határidő, melyet a bécsi mészárosok a bojkott újabb fejtételére kitűztek. Miután Lueger közbenjárásának eddig semmi eredménye nem volt, a bécsi mészárosok a jövő héten újból felveszik a bojkottot. Ezzel szemben a budapesti marhakereskedők már is szervezkedtek s gondoskodtak arról, hogy ügyük szombaton interpelláció alakjában terjesztessék a képviselőház elé.

— **Jogi tanácsadó.** A gazda a maga sok ügyes-bajos életében nem ér rá arra, hogy az őt olyan közelről érdeklő mezőgazdasági törvényeket töviről-hegyire megismerje és a törvénynek ez a gyakori nem ösmerete sokszor anyagi kárára van. Vitás kérdésekben vagy könnyen fogja föl a dolgot és ezért károsodik, vagy kénytelen ügyvédhez menni ügyével és ez okoz költséget, vagy megint máskor a közigazgatás közegei éppen a törvények nem teljes ismerete folytán olyan terheket, vagy büntetéseket akasztanak a nyakába, melyek nem is illetik és melyek a törvény ismerete alapján megfellebbezhetőek lennének. — Gazdáinknak ezen a sokszor elpanaszolt és személyes meggyőződésből ismert baján segitendő, elhatároztuk, hogy lapunk olvasóinak minden hozzánk küldött kérdésére, a mely a törvények rendelkezéseire, vitás, vagy pörös kérdésekre nézve kér felvilágosítást, ami a telekkönyvi eljárásra vonatkozik, „Jogi tanácsadó” új rovatunkban jogász munkatársaink véleményei alapján a szükséges kimerítő, alapos és szakértő felvilágosításunkat adjuk. Azt hisszük, gazdaközönségünk hiányát érzi sokszor a világos, találó jogi tanácsnak és ezt a hiányt óhajtjuk pótolni lapunknak ez új rovatával, mely az eddigi kételyeknek és bizonytalanságoknak végét akarja vetni, illetőleg az ügyvédi és más költségektől meg fogja kímélni.

— **Földtehermentesítés.** A stájer tartománygyűlésben báró Rokitsansky képviselő a következő indítványt terjesztette elő: „Annak a mérlegelésével, hogy a föld eladósodása évről-évre növekszik, hogy évről-évre több és több gazdálkodót üznek el házaikból és föld-

jeikről a rossz viszonyok; annak a mérlegelésével, hogy a földmivelő osztály proletariátusa az államra és az országra minő veszélyeket rejt magában; hogy végre az országnak és az államnak közbe kell lépnie, hogy ez az eladósodás már tovább ne terjedjen és a föld tehermentesítsék, a következő indítványt terjesztem elő:

Határozza el a tartománygyűlés, hogy a tartományi bizottság által jelentéstétel kötelezettségével a következő kérdéseket tanulmányoztatja:

1. Vajjon, és mennyiben van befolyása a földbirtok megterhelhetési szabadságának az eladósodásra és hogy korlátozható lenne-e ez az eladósodás a szabadság megtartásával;

2. Mennyiben lenne képes ennek a szabadságnak megszüntetése az eladósodást korlátozni és az adósságszerzés ezen korlátozása hátrányos lenne-e a paraszt-osztályra;

3. Ha az adósságszerzés szabadsága törvényesen korlátozható, szükséges-e a szó tulajdonképeni értelmében vett földtehermentesítést is eszközölni?

4. Milyen elvek alapján lehetne a földtehermentesítést eszközölni, a nélkül, hogy meglévő jogokat sérteni és a paraszt-osztályt esetleges későbbi veszélyeknek kitenni kellene?

— **Baltacim vetőmag** 6—8 méter-mázsa, jó minőségű kerestetik *azonnali megvételre*. Mintázott ajánlatot kérünk az »Erdélyi Gazda« kiadóhivatalához, Kolozsvárt, Deák-Ferenc-u. 11. sz. küldeni.

— **Bortermelők** figyelmébe ajánljuk a »Magyar Vendéglős és Kávés ipar« szaklapot (Budapest, VIII. József-körzt 30 sz.) mely a vevők érdekeinek előmozdítása s az eladó borok előnyösebb és könnyebb beszerezhetése céljából *díjtalanul* közli az eladó nevét, lakását, az eladó bor mennyiségét, fajtát, hektóliter árát, ha ez adatok a fenti címre beküldetnek.

— **Kitünő minőségű tölgy-makkot**, nemkülönbön mindenféle *erdészeti fa, cserje és gyümölcs magot* ajánl a **Magy. magpergető-gyár** Faragó Béla Zala-Egerszegen; minden kiállításon *kitüntetve*, legutóbb a *párisi világkiállításon ezüst-éremmel*.

Arjegyzék kívánatra ingyen. (562.)

Melyik lapra fizessünk elő?

Az erdélyi részekben ezt a kérdést rég eldöntötte már a nagyközönség s immár több, mint **20 éve** részesíti nagybecsű támogatásában

az „**Ellenzék**“-et,

mely programjához hiven küzd ma is hazánk függetlenségeért és gazdasági felvirágzásáért.

Legutóbbi nagy érdeme az

„**Ellenzék**“-nek,

hogy a hazai ipar és termelés pártolására vonatkozó akciót is ő indította meg s azóta folyton a legnagyobb buzgalommal küzd mellette.

Melyik lapra fizessünk elő?

a válasz tehát nem lehet más, mint

az „**Ellenzék**“-re,

melynek kiadóhivatala szívesen szolgál mutatványszámmal bárkinek.

Előfizetési ára:

(514.) Egy óra . . . 3 korona
Három óra . . . 8 korona.

„Magyar Polgár“.

A „Magyar Polgár“ a jelen évben XXIV-ik évfolyamába lépett.

A „Magyar Polgár“ közel egy negyedszázadon keresztül mindenkor hű zászlótartója volt a *tiszta szabadelvűségnek, az erdélyi országrész* nemzeti, kulturális és közgazdasági érdekeinek.

A „Magyar Polgár“ kiterjedt összeköttetésekkel, jeles munkatársak egész gárdájával igyekszik *gyors, pontos, hiteles* tudósítások, gazdag változatos és érdekes olvasmány tekintetében a *lehető legtöbbet, legjobbat nyújtani, a mit a közönség, egy vidéki laptól egyáltalán elvárhat.*

A „Magyar Polgár“ előfizetési árai a következők:

Egész évre 28 K.
Félévre 14 „
Negyed évre 7 „
Egy hónapra 2 K. 40 „

A „Magyar Polgár“ kiadóhivatala szívesen szolgál mutatványszámokkal. (560.)

NÉPBANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG KOLOSZVÁRTT
Deák Ferenc-utca (ezelőtt: Belközép-u.) 37. sz. alatt (Korbuly-ház) olesó jelzalog és váltókölcsönöket nyujt és **BETÉTRE 5 1/2 SZÁZALÉK KAMATOT AD.**

(412.)

A

Magyar Jelzalog-Hitelbank

Képviselősege Kolozsvártt

(Jókai-utca 2. sz., gr. Rhédey-ház, I. em.)

Az intézet alaptőkéje 30 millió korona.

4%-os és 4 1/2%-os

Zaloglevélcölcsönöket

nyujt és pedig 4%-os kölcsönt földbirtokra: **50 évi törlesztéssel 5 százalékkal,**

nagyobb városokban fekvő házakra 40 évi törlesztéssel 5-40 százaléknyi évi részletfizetés mellett és magasabb leszámítolási árfolyam mellett 4 1/2%-os zaloglevélcölcsönöket földbirtokra 50 évi törlesztéssel 5-40 százalékkal és nagyobb városokban fekvő házakra 42 1/2 évi törlesztéssel 5-65% évi részletfizetés mellett.

A jelzalogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszavazandó kölcsön összegére nézve

az **Erdélyi Gazdasági Egylet**

bizalmi férfiai adnak véleményét. (1.)

A bank képviselősegenél kaphatók 4% és 4 1/2%-os zaloglevelek, 3%-os és 4%-os nyereségekötvények

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Szt. iváni előfizetőnek. A birtokos és a gazdatiszt közötti jogviszonyok szabályozásáról szóló 1900: XXVII. törvénycikk 1. fejezetének 1 §-a azt mondja: „Gazdatiszt az, a ki másnak a gazdaságában a gazdasági igazgatás, kezelés, vagy ellenőrzés rendszerinti tennivalóinak fizetésért való ellátására szerződik.“ Földmives iskolát végzett egyének tehát igenis gazdatisztok. A törvény 27. §-a a különböző szokásban levő címek használatára nézve azonban kimondja azt, hogy okleveles gazdatiszt, jószágigazgató, jószágfelügyelő, gazdasági intéző, gazdasági ellenőr, gazd. segéd, tisztartó, kasznár címet csak az használhat, a kinek valamely hazai gazdasági főiskola, vagy gazdasági tanintézet által kiállított oklevele van. Ezeket a címeket tehát földmives iskolát végzett gazdatisztok nem viselhetik. Egyébként a törvény még nem lépett életbe és legkésőbb 1901. július 1-én fog életbe lépni.

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT:

Felölös szerkesztő és kiadó:

TOKAJI LÁSZLÓ.

Társszerkesztő:

JAKAB LÁSZLÓ.

Segédszerkesztő:

ÉBER ERNŐ.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET TULAJDONA

H I R D E T É S E K.

Tenyésztőknek fontos! (425)

„GLORIA“ lovaknak erőtakarmanya, betegségektől megóv, a lovakat erőben és tüzesen tartja.

„GLORIA“ szarvasmarháknak fűszerszám, elősegíti az emésztést, tisztítja a vért, emeli a tejhozamot.

„GLORIA“ sertések táp- és hizlalópora, az étvágyat ingerli, hus- és zsírképződést siettet.

„GLORIA“ tehének tejjora, a tejkiválasztást előmozdítja, a tejhibákat eltávolítja.

Egy nagy csomag ára 1.20 kor., egy kis csomag ára 0.70 kor., 5 kilos postacsomag 5 kor.

BARTHEL-FÉLE TAKARMANYMÉSZ nélkülözhetetlen takarmány pótlék fiatal, tejelő, vemhes és csontbeteg állatoknak 5 kilos postacsomag 2 kor., 100 kilos 22 kor., Bécsből.

Barthel Mihály és Társa, Bécs, X.

Magyar Levelezés.

Pályázati hirdetmény.

A radnóthi róm. kath. közalapítványi uradalomban a méltóságos igazgatótarács 2319—1900. számú rendelete alapján

f. évi április hó 1-én elfoglalandó

főerdőőri

állásra.

571.

Javadalmazás: 480 kor. készpénzfizetés, 4 mm. tisztabuza, 8 mm. elegybuza, 10 mm. tengeri, 8 szekér ág-tüzifa, 1 drb. tehéntartás, természetbeni lakás és 200 négyszögöl konyhakert járandóság.

Csak vizsgázott erdőőrök pályázhatnak, kik közül a már szolgálatban álló, gyakorlati ismeretekkel bíró egyének előnyben részesülnek. A kinevezendő főerdőőr szükség esetén a mezőgazdasági munkálatok körül is felhasználandó lesz és az erdészeti anyagszámadást vezetni köteles.

Sajátkezüleg irt (képesítő oklevéllel, keresztlevéllel, egészségi-, erkölcsi- és szol-

gálati bizonyítványokkal felszerelt) **folymodványok f. évi február hó végéig** alulírott intézőséghez nyujtandók be.

Radnóth, 1901. jan. 30-án.

Uradalmi intézőség.

A t. cz. **Gazdaközönség** figyelmébe!

Van szerencsém a közelgő idény alkalmából *gazdatisztokat, szeszfőzőket, gépészeket,* valamint e szakmába vágó alkalmazottakat minden díj és költség nélkül ajánlani.

KRAKAUER ÁRMIN,

mezőgazdasági személyzet elhelyező intézet,

(504.) Budapest, Váci-körut 19.

AZ AVENARIUS-FÉLE SZABADALMAZOTT

CARBOLINEUM

szőlőkarók tartóssátételére rendkívül alkalmas.

Az eljárás hatásos, egyszerű és olcsó. A karóknak ezen tartóssága nagy munka és anyagmegtakarítással jár. Egyaránt ajánlható puha és kemény karók telítésére.

A telítést legezészerűbb télen végezni, hogy a szőlőkarók használatba vétel előtt kiszáradhassanak.

(499. I.) **Avenarius R. Amstettenben.**

Központi iroda: BÉCS, III./1.

Készséggel szolgál leírások és utmutatásokkal ingyen és bérmentve.

François Lajos és Társa

cs. és kir. udvari szállítók, Fülöp Szász Coburg

Gothai herceg Ő Fensége szállítói,

(513.)

pezsgőborgyárosok,

BUDAFOK (Promontor).

Tizenkét elsőrangú kitüntetés.

Pezsgőboraink minden előkelő étterem, kávéház és csemege üzletben kaphatók.

Kívánatra árlappal és ajánlattal készséggel szolgálunk.

220 holdas

jó minőségű tagosított birtok

eladó

vagy több évekre haszonbérbe

kiadó.

A birtok Kolozsmegye tekei község határon fekszik, 40 hold lóheremag vetéssel, új lakással és gazdasági épülettel.

Bővebb felvilágosítással szolgál a tulajdonos

Grósz József

kir. postamester, Teke, Kolozsmegye.

(559.)

FEHÉR FERENCZ-féle

„FORGÓ VIHARÁGYUK.”

Magyar, Ausztria és Schweicz területén szabadalm. találmány jégverés, fagy, köd és dörkárosodások ellen.

A feltaláló ajánlja több rendbeli gyorstüzelő viharagyuját, melynél a veszély a viharagyura alkalmazott biztosító készülék által teljesen ki van zárva. A „forgó viharagyuk” minden eddig üzemben levő viharagyut felülmúlhat s hivatottak azokat versenyképtelenné tenni. Viharagyuiim ára a helybeli vasúthoz szállítva 250 frt, csomagolási díjon kívül a következők:

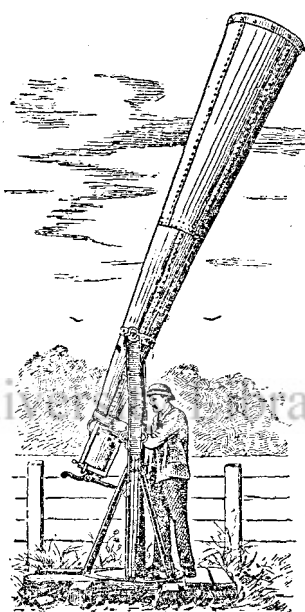
A) 120 frt, B) 105 frt, C) 90 frt, D) 75 frt.

Kérem a nagyérdemű közönség becses megrendeléseit, tekintettel a tavasszal érkezendő tömeges megrendelésekre, mielőbb eszközölni sziveskedjék.

(577.)

Prospektus ingyen és bérmentve.

Fehér Ferencz épület és műlakatos
Budapest, VI., Lehel-u. 10.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Budapest, V., Mária Valéria-utca 10. (Thonet udvar)

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület

ugyis mint a

Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége

erkölcsi támogatásával.

Alakult: 1900

Biztosítéki alap:

Kormány hozzájárulása 400,000 kor

Alapítványok és üzletrészekben 1,200,000 kor.

Összesen: 1,600,000 kor.

BIZTOSÍTÁSOKAT ELFOGAD TŰZ- ÉS JÉGKÁR ELLEN.

Az üzlet eredményében biztosított tagok a díjarányban részesülnek. Biztosítási ajánlatokat elfogad közvetlenül a központ vagy a képviselők közvetítésével. Felvilágosítással és nyomtatványokkal minden irányban készséggel szolgál

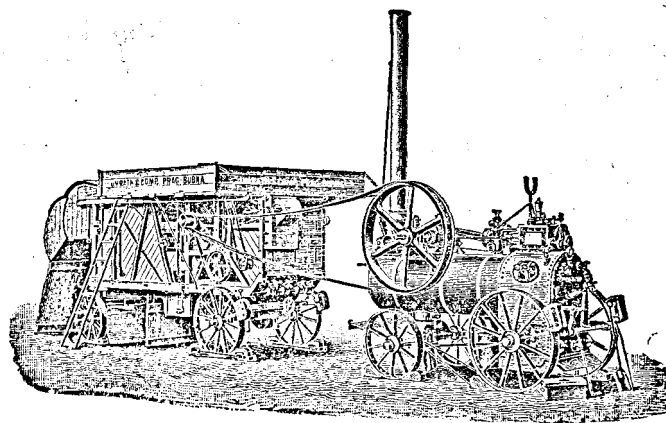
(498.)

az igazgatóság.

(495.)

Magasabb qualificatióval és megfelelő gyakorlattal bíró gazdaságfőtiszt, igazgatói vagy más bizalmi állást keres. Időszaki megbízásokra is reflektál.

UMRÁTH és TÁRSA

mezőgazdasági gépgyárosok,

Budapest, V., Váci-körút 60. sz.

Kedvező árak és fizetési feltételek mellett szállítanak kitünően működő és több fontos, újítással bíró

GŐZCSÉPLŐKÉSZLETEKET, valamint KAZALOZOKAT

minden nagyságban, a legmesszebb menő jótállás mellett.

Ugyanott egytetemes és többvasu ekék, boronák, hengerek, trieurók, vetőgépek, kaszáló- és aratógépek- lógereblyék, járgányos cséplőkészletek, rosták, kuko-

ricza-morzsolók, szecs kavágók, repavágók darálók,

takarmányfőző- és füllesztő-készülékek, kút- és trágyalé-szivattyúk, szőlőzúzó és borsajtók stb. rendkívüli nagy választékban, a legjobb szerkezetben, olcsó árakon beszerezhetők.

Képes árjegyzék összes gazdasági gépekről kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

Ipari mozgonyok 100 lóerőig.

KIS HIRDETÉSEK

A tavaszi tömeges megrendelések miatt kérem a t. gazdaközönseget, hogy kitűnő fajú fűzfa dugványaimból — tavaszi szállításra — a megrendelést már most megtenni szíveskedjenek, hogy a kívánalmaknak pontosan megfelelhessenek. Áram ugyanazok maradnak; 1000 drb 30 cm. hosszú dugvány csomagolással itteni vasutállomásra szállítva utánvételes küldéssel. Kaspi fűzből 4 korona. Lambert fűzből 6 korona, Kender fűzből 7 korona, Vágólygy kincse 5 korona. A nemes kosárfűz termelésnek Magyarországon nagy jövője van s az egyébként hasznaltalan területek — kosárfűzzel telepítve — biztosabb és nagyobb jövedelmet adnak bármely más gazdasági kultúrnövénynél. Előjegyzéseket elfogad Szekeres János urad, nemesfűztelep kezelő, Galgóc (563.)

Tyúkszemeitől ha biztosan szabadulni akar, 1 K. 20 fillér — bélyegben is — beküldése ellenében bérmentve küld 1 üveggel (569.) **Csiszár Antal, Arad.**

Egészen új magburgonya!

Gáspár-féle „Székely kincs” két kitűnő faj kereszteléséből nyert korai rózsaszín **kifli burgonya**, mely mesés bőtermősége és betegség ellentálló képességénél fogva eddig páratlanul áll. — **A gumó alakja:** kifli. **Színe:** szép rózsaszín. **Húsa:** sárga. Mint kitűnő csemege és leghálásabb gazdasági faj **méltán nevezhető a jövő burgonyájának** 50 Ko: 9 kor., 25 Ko: 5.20 kor. 10 Ko: 3 kor., 5 Ko: 2 korona. Ugyanezen árban elkülönítve termelt fajtiszta **Székely tengeri** Kapható: **Gáspár Antal** gyümölcsstelepen **Maros-Vásárhelyt.** (545.)

Bellán Mátyás, Bács-Csé- ben. Kender- és kötélárúipartelep. Készít: kéve- és portiókötteleket kézi kötözéshez, mindennemű gazdasági kötélárut. hajó-, ha-

lász és ruhaszáritó-kötélet, dohánz-, komló-, zsák-zsineget, lópokrócot, gerebenezett bácskai kender és csepűt. Tessék árlapot kérni! (517.)

GERGELY ANDRÁS

épület, diszmű-bádogos és takaréktűzhely-készítő Kolozsvárt, Wesselényi M. utca 26. Költségelőirányzatok és árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek. Tisztelettel **Gergely András.** (471.)

▲▲▲▲▲▲▲▲▲▲
Géptulajdonosok becses figyelmébe ajánlom a szalma- és tőreklél való fűtést, cséplés alatt, különösen olyan vidéken, a hol a szén s fa drága, szalma vagy tőrek 5 vagy 6 korona napi kiadás,

ilyen szalma fűtő készletet bármelyik gépre lehet alkalmazni. Bővebb felvilágosítást ad **Gombos József Székely-Kocsárd.**

Egy fiatal gépkezelőt gazdasági gépek kezelésére szintén nálam lehet kapni, minden gazdasági kiküldetést rá lehet bízni, józan, szorgalmas életű. éves állást keres. (574.)

▼▼▼▼▼▼▼▼▼▼
Röck István Budapest-Kelenföld. Gőzgépek, gőzkazánok. Malom-, jéggyári-, hűtő-, téglá- és olajgyári berendezések. (542.)

Vörös lóheremag

== valódi erdélyi, egész nagyszemű különlegesség ==
arankamentes

a budapesti m. kir. állami vetőmagvizsgáló állomás által arankamentesnek találtatott és varrásnélküli 100, 50 és 5 kilós zsákokban leplomboztatott.

Kapható legjutányosabban: 572.

HESSHAIMER J. L. és A. cégnél BRASSÓBAN.

Többszöri rostálás folytán sikerült nekünk a lóheremagot egész nagyszemű állapotba hozni és miután tény, hogy minél nagyobb szemű a mag, annál csiraképesebb és annál kitartóbb is lesz a növény, bátrak vagyunk a plombázott lóheremagunk nagyszeműségét egész különösen felemlíteni.

 Figyelmeztetjük a t. cz. gazdákat és kereskedőket az 1894. évi XII. t. cz. 51., 94. és 95. §§-aira, melyek szerint az, ki arankatartalmu luczernát vagy lóheremagot termelés céljából forgalomba hoz, 200 koronáig terjedő pénzbüntetéssel büntetendő.

Kis-Küküllővármegye gazdabizottságától.

Szám 82./901. gb. **Pályázati hirdetmény.**

Kis-Küküllővármegye gazdabizottsága az általa Dicső-Szent-Mártonban létesített gyümölcsfa iskola és kertészeti telep kezelésénél alkalmazandó kertészi állásra ezennel pályázatot hirdet, s felhívja pályázni kívánókat, hogy szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényeiket a bizottság elnökéhez czimezve legkésőbb **follyó évi február 20-áig** bezárólag, annál is inkább mutassák be, mert a később érkező pályázatok nem fognak figyelembe vétetni.

A kertész évi fizetése havi utólagos részletekben kiszolgáltatandó 600 koronában és természetbeni lakásban van megállapítva, melynek fejében úgy a gyümölcsfaiskola és kertészeti telep összes munkálatait, valamint a kórházi kert, továbbá a törvényhatósági utak mentén a vármegyei gazdabizottság által vezetett faültetési munkálatokat és a bizottság által létesített, vagy létesítendő kosárfonó fűz telepeket kezelni, a felsorolt összes telepek munkáit vezetni és felügyelni tartozik.

Minthogy pedig népünknek a kosárfonásban való tanítását és gyakorlását gazdabizottságunk egyik igen fontos feladatának tartja, kosárfonásban jártas egyének a pályázatnál előnyben részesíttetnek. — Földmivelésügyi Minister úr ő nagyméltósága 50411. sz. rendelete szerint ezen kertészeti állásra csak olyan egyének alkalmazhatók, kik vagy valami állami kertmunkás iskola, vagy legalább is fatenyésztési tanfolyamnak sikeres elvégzését igazolják. (570.)

Kis-Küküllővármegye gazdabizottsága.

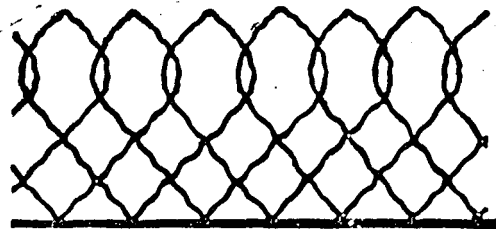
Dicsőszentmárton, 1901. évi január hó 29.

SÁNDOR JÁNOS, főispán, elnök.

LÉBER GYULA

első erdélyi sodrony szövét-fonat és szira-áru gyára
KOLOZSVÁRT, Egyetem-utca 12. szám.
Telefon 439.

Ajánlja minden e szakba vágó munkáit, ugymint: kertek, erdők, vadaskertek, szőlők, sírhelyek, stb. bekerítéséhez való **Gép-sodrony-fonatait**, majorsági udvarok fo-

nattal való bevonását; pincze, padlás, felső világossági, magtár és éléskamra ablakok rostélyzatát, áthányó rosták, szén, kocsz, kavics válogatásához; szikrafogók gépekhez. Zöldre festett légy szövét, szelelő és lóhererosták. Backer-féle rosták és egyébféle használatra vas-, réz- és czinszövetek, Kruppa-sodrony szegélyzetek, aczél tüskés sodrony-kertek s. a. t. bekerítésére. Különbféle mintákban, fakeretbe foglalt rosták és sziták, ruganyos ügybetétek (mátráz), sodrony-láb-törölők. Képes árjegyzékkel kívánatra ingyen és bérmentve szolgállok. (339.)

ACETYLEN.

Klemm & Novák Kolozsvárt

zállít oly Acetylen-készüléket, mely **mind** en gényeknek megfelel. Ezzel az összes hiányok pótolva vannak.

Következő tulajdonságokért kezesség vállaltatik: **explodálási biztonság,** **önműködő és gazdaságos gázfejlesztés,** **utólerhetetlen tiszta és gyors utántöltés,** **szolid kivitel és egyszerű kezelés.**

Saját szabadsalom Európa és Amerika legnevezetesebb államaiban.

Ajánlanak továbbá **Acetylen-berendezések kivitelét, minden nemből és nagyságban.**

(Prospectusok, elismerő levelek, költségvetések ingyen és bérmentve.)

Prima Carbíd minden időben napi áron szállítatik. **Erczyomdai munkák** minden faja, réz, sárgaré, czink, alpaka stb.-ben rajz vagy modell után: gyorsan és olcsón készíttetik.

A bevezetési szakmában jártas, szolid képviselők kerestetnek. (549.)

Fischer Lipót

kemigráfiai műintézete

— Budapest —

Kossuth Lajos-utca 15. sz.

Klisék

mindennemű nyomtat-

vány képes illusztrált kiállítására

számára a legjutányosabb áron váll-

altatnak és a legközelebbben

készíttetnek el.

Vidéki megrendelések is pontosan eszközölitnek.

(415.)

Kishirdetések felvételnek (minden héten csütörtök délig): a Kiadóhivatalnál, Kolozsvárt, Deák Ferencz-utca 13. sz. emelet.

Előre fizetendő

KIS HIRDETÉSEK.

Levélbeli tudakozásokra felvilágosítást ad a kiadóhivatal, ha a szükséges válasz levélbélyeg mellékeltek.

Ezen rovatban minden 20 cm., vagy ennél kisebb területű — 50 szóig terjedő — hirdetés egyszeri közlése 1 koronába kerül. Egész évi (52-szeri) közlés ára: 48 korona mely évnegyedenként, vagy havonként is fizethető. A hirdetés legkönnyebben megrendelhető utalványlapon, melyre a szöveg is felírható. A jelzett mennyiségen felül minden szó 4 fillér vagy minden cm. 5 fillér. Tudakozásoknál csak a kishirdetések számára kell hivatkozni. Tümpeldány csak egy küldetik!

Alkalmazást keresők:

Gazdatiszti állást keres vagy ideiglenes munkát is elfogad igen ügyes gyakorlati gazda. Czime 336. szám alatt megtudható a kiadóhivatalban.

Kovácsnak ajánlok teljesen képzett gyári kovácssegéd uradalmakba. Czime 336. szám alatt megtudható a kiadóhivatalban.

Kertész, ki a kertészetben, virágházi növények, konyha- és gyümölcskertészetben a legmodernebb módszerben jártas, elsőrendű bizonyítványokkal rendelkezik, április 1-re városi vagy falusi állást keres, (esetleg márczius 1-re is lehet a belépő idő). Czime: Zecker Ágost, Laposmajor, u. p. Orosháza. (566.)

Kezelőtiszti állást keres azonnali belépésre a gazdaság minden ágában jártas, 18 évi gyakorlatl, földmives és tejjgazdászati szakiskola üzletvezetői tanfolyamot végzett, 36 éves, nős gazdatiszt. Czime Németh István Bobda, Torontálmegye. (565.)

Alkalmazást nyernek:

GAZDASÁGI segédtszint keresnek márczius 1-én belépésre. Gazdasági tanítástól kezdve a német nyelvet szóban és írásban bíró pályázók kérvényüket a kellő bizonyítványokkal látva a Sopron Szt.-Mártoni tisztartóssághoz küldjék be. (567.)

Különfélék.

Gyümölcsfák

minden nemei 1-6 éves példányokban kaphatók **hiteles elnevezéssel**, valamint sima szőlővesszők

PETROVAY GYÖRGY faiskolájában Nagy-Kürü, Szolnokmegye. Árjegyzék bérmentve küldetik. (519.)

Hantz Sándor

könyvkötő. Előző Hantz György társa, Kolozsvárt, Jókai-utca 2. szám.

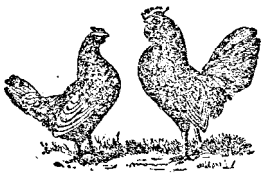
E szakmához tartozó munkákat versenyt felülmúló ízléssel tartósan és olcsó árért készítenek. Fizetések fél vagy egész évi elszámolásra történnek. (555.)

A címre kérem vigyázn!

Gyümölcsfák és szőlővesszők, legnemesebb fajokban megrendelhetők Telegi János faiskolájában, Balaton-Henye, posta Köveskál. Tessék árjegyzéket kérni (534.)

Első magyar „Gumosit” bélyegző-gyár. Budapest, VI., Lovag-utca 19. sz. Készít: „Gumosit” bélyegző-készülékeket, ládák, zsákok, egyenetlen tárgyak és állatok lebélyegzésére. Vegyileg preparált, különféle színű olajfestékeket M. kir. szab. Hordó-tapaszt. Nagy választék minden nagyságu rugyanta bélyegzőkben és párnákban. Különlegesség: Zsebben hordható állatbélyegzők. (516)

„Megvételre keresek erdélyi kopasznyaku baromfit, de csak tisztavérűt, fehér tollazattal, iehér csőrrel és fehér. — csontszinű lábakkal

Bauer Róbertné, Heese, u. p. Győr. (554.)

Siposs Andor Gyula, mechan. kötszővő és harisnyaneműek gyára, Kassán. A cs. és kir. hadsereg, a m. kir. honvédség, a m. kir. csendőrség és a lötenyészési intézetek szállítója. Készít középfinom és finom női, férfi és gyermekharisnyákat, alsó ingeket, nadrágokat, kötött mellényeket és keztüket stb. stb. versenyképes árban és minőségben. Különlegessége: kötszővőgéptisztító kendők. Védjegye: „Hungaria” Árui kaphatók a legtöbb előkelő divatkereskedésben. (518.)

Varga Pál cimbalomgyártónál a ki cimbalmot vesz, ingyen fog megtanulni cimbalmozni, a nála megjelent cimbalomiskolából, tanár, avagy tanítás nélkül. S a ki egy héten csak egy órát áldoz reá naponként és nem képes fölfogni, annak köteles vagyok visszaadni a cimbalom vételárát hiány nélkül. Üzlet: Budapest, VIII. ker. Rökk-Szilárd-utca 3. Képes nagy árjegyzék ingyen. (507.)

Simonffi István mezőgazdasági gépgyára, vas- és fémöntője Kolozsvárt, Kultorda-utca 48. sz. Telefon 85. sz. — Kivánatra árjegyzék és költség-számítás bérmentve küldetik. (464.)

Gazdasági iroda Kolozsvárt.

Ferenczy Dezső Jókai-u. 4. sz. Elvállal mindennemű megbízásokat, eszközöl és közbenjár:

Birtok vétel vagy eladásoknál,

Birtok bérletknél, Biztosítások szakszerű felvétele és károk képviselőjénél,

Gazdasági termények, cikkek és szükségletek eladása vagy jutányos beszerzésénél,

Uradalmak és nagyobb bérgazdaságok elszámolásának szakszerű felülvizsgálatánál,

Szeszgyárak, malmok és villanyvilágítási berendezéseknél különösen előnyös forrásokkal szolgál.

Megkeresésre díjlanul válaszol, s csak lebonyolított üzletek után kíván díjazást. (487.)

Vételre: kerestetik egy jó minőségű 200 kat hold terjedelmű mezőségi és egy ugyan olyan nagyságu birtok bármely vidéken.

Eladásra: kínálnak több kisebb, nagyobb birtok, felvilágosítással szolgál a gazdasági iroda

Vizvezeték és csatornázási vállalat. BARANYI JÁNOS, épület műbádós és szerelő Kolozsvárt, Széchenyi-tér 7. sz. Csatornázások, vízvezetékek és fűrdőszobák berendezését, valamint ezek éves javítását jutányos árban elvállalja. Telephon 191. (470.)

A vall. és közokt. Miniszterium 78095-98. sz. m. r. minden fokozatu iskoláknak használatra ajánlott, elismert kitűnő minőségű, mely fekete, gyorsan száradó s maradandó, használatkés **iskolai falitáblamáz, táblamáz-ecsetet** s **hig piros vonalozó-festéket, húzó-ecsettel** mindennemű és nevű írásfelületek befestésére készít és szállít **freco. Greschik Gyula, Lőcsén.** (508.)

Állandó nagy rakrár: **Czukor, Kávé, Tea, Rum, Magyar és Francia Cognac és Pezségéből, Teasütemények, esemege czukorkák, különféle pázolt és olajba elkészített halak stb. stb.** Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközösetnek **SZELE MARTON** fűszer, esemege bor, ásványvíz és déligyümölcs üzletében **Kolozsvárt, Mátyás-Király-tér.** (520.)

B. Bak Lajos Ö csász. és kir. Fensége Klotild főhercegnő udvari szállítója és az arany koronás kereszt birtokosa mübutor és épületasztalos munkák és parquette gyári üzlete Kolozsvárt. Alapított: 1869. (463.)

Jövedelmező foglalkozást

(479.) találunk bármely osztályhoz tartozó oly tisztességság egyének, kik czégem részére eredeti sorsjegyek részletfizetésre való eladásával foglalkoznak. Magas jutalék és megfelelő tevékenységnek esetleg fix fizetés is. Ajánlatok intézendők

FUCHS H. váltóházához Budapest, IV., Kecskeméti-utca 1.7

DROGUERIA.

BÜRGER FRIGYES

KOLOZSVÁR,

Főter.

Gyógyárúk, kötszerek, betegápoláshoz szükséges mindennemű kellékek, illatszerek, pipere-cikkek dúsz (358.) raktára.

Kimoshatlan RUHAJELZŐ-TENTA fehéreneműek jelzésére kapható **Tintner J. E.** bélyegző-gyáros és vésnök üzletében Budapest, Kigyó-utca 10. szám. (512.)

TRISKA J.

KOLOZSVÁRT,

zongora, harmonium

és cimbalom

raktára, hol a leghiresebb gyárakból vannak zongorák, a melyek 350 forinttól 1200 forintig terjedő áron részletfizetésre is kaphatók. Iskolai és templomi harmoniumok, valamint Schunda-féle cimbalmok. (462.)

Franck Henrik fia pót-kávégyárosok; gyárak: **Kassán és Zágrábban.** Valódi „Franck” kávé-pótlék kapható az ország minden jobb fűszerkereskedésében. (541.)

Műfogak

(szájpadlás nélkül is)

aranyban, ezelluloidban és kantsukban

rágásra teljesen alkalmasak szájbán fel nem ismerhető.

Készíti:

Virágháty Gyula,

(548.) műfogász

Kolozsvárt, Unió-u. 22. sz.

Párisi kiállítás:

Grand Prix:

Vetőmagvak,

lóhere,

nyulszapuka,

oberndorfi

répamag és a hazánkban ennél is jobban bevált

óvári répamag,

duppai zab,

tavaszbuzza,

lóbab, mag-

tengeri,

csemeték,

pekingi kacsák és

magyar

bikák

(561.)

kaphatók

Gróf

Teleki Arvéd úr

drassói uradalmában,

u. p. **Koncza.**

(543.)

KASSANTAL

aranyozó-üzlete

Kolozsvárt, Deák Ferencz-utca 14. szám.

Aranyozó műhelyében készít új képkereteket tükörkereteket, consolokat, szalon-asztalt, függönytartókat. Mindenféle aranyozott butorokat elvállal jutányos árban felelősség mellett.

Régi keretek aranyozását jutányos árban.

Továbbá templomi aranyozásokat, új oltár készítését rajz szerint. Régi oltárok újbóli aranyozását a legjobb ciszolt arannyal

jutányos árban, felelősség mellett elvállal.

Oltár gyertyatartókat, feszületeket jó, tiszta és tartós arannyal, aranyozásért felelősséget vállalok.

Pontos kiszolgálás! (522.)

Előlegek

mindennemű **értékpapirokra** (visszafizetés tetszés szerinti részletekben) a **legkedvezőbb feltételek** mellett kaphatók

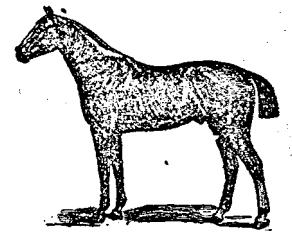
LUKÁCS VILMOS

bank- és váltóüzletében, osztálysorsjáték főclárusítója

BUDAPEST, V., Fürdő-utca 10.

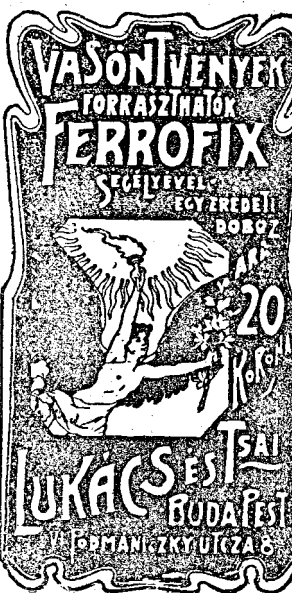
Vidéki megkeresések a leggyorsabban és legjobban elintéztetnek. (564.)

Durator által a cipőtalp egyszerű bekenéssel ötször oly tartós és vízátthatatlan lesz. E kiváló hazai készítmény nagyon sok takarékos embernek szerez örömet és bizonyára kevés családnál fog hiányozni nemsokára. Ára 1 és 2 korona. Póztán küldi a Duratorgyár, Budapest, Lipótkörút 3.1 k. 20 előleges beküldése után. — Kapható azonban mindenütt. (511.)

Fedező mén,

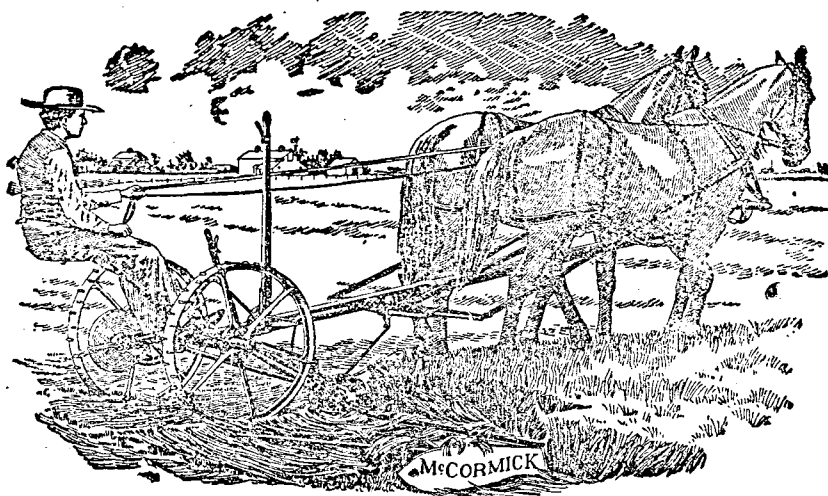
sötét pej, 168 cm magas, 9 éves, félvér amerikai, apja Carignano, anyja Cupid után, gróf Deseffy, királytelki méneséből származik. Ára 800 forint. továbbá egy három éves, 164 cm magas, világos pej mén, apja a fenti, anyja **mezőhegyesi Fúriozó** ára 450 frt. Megtekinthető **Koltón**, gróf Telegi Jánosnál, vasútállomás **Nagybánya**, u. p. Szakállasfalu. (563.)

(543.)

Mc Cormick Harvesting Machine Company

Chicagói aratógépgyár.

A Grand-Prix-val

és

arany érmekkel kitüntetve

Párisban az 1900. évi

világkiállításon.

A legnagyobb kitüntetések

aratógépek és kévekötőfonalért.

Minden versenyen első.

Kitünő minőség, bámulatos
munka.

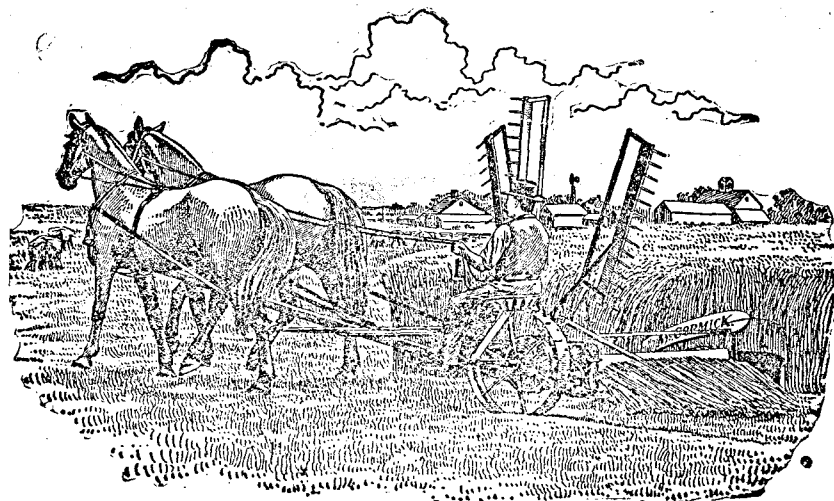

A kolozsvári gazdasági gépművelésen
1900-ban díszoklevelet nyert.

Ne rendeljen gépet vagy kévekötő-
fonalat, mielőtt a

Mc Cormick-féle gépeket

látta s azok árát megtudta.

Iroda és raktár:

BUDAPEST, V. Váci-út 30. szám.

William J. Stillman

igazgató.

(408)

